

**ВІДОМОСТІ**  
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</b>
Освітня програма	<b>24689 Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії</b>
Рівень вищої освіти	<b>Магістр</b>
Спеціальність	<b>053 Психологія</b>

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

<b>ID</b>	ідентифікатор
<b>ВСП</b>	відокремлений структурний підрозділ
<b>ЄДЕБО</b>	Єдина державна електронна база з питань освіти
<b>ЄКТС</b>	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
<b>ЗВО</b>	заклад вищої освіти
<b>ОП</b>	освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	<b>41</b>
Повна назва ЗВО	<b>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</b>
Ідентифікаційний код ЗВО	<b>02070944</b>
ПІБ керівника ЗВО	<b>Бугров Володимир Анатолійович</b>
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	<b><a href="https://knu.ua">https://knu.ua</a></b>

### 2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/41>

### 3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	<b>24689</b>
Назва ОП	<b>Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії</b>
Галузь знань	<b>05 Соціальні та поведінкові науки</b>
Спеціальність	<b>053 Психологія</b>
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	<b>Магістр</b>
Тип освітньої програми	<b>Освітньо-професійна</b>
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	<b>Бакалавр, Магістр (ОКР «спеціаліст»)</b>
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	<b>кафедра психології розвитку факультету психології</b>
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	<b>кафедра педагогіки факультету психології, кафедра етики, естетики та культурології філософського факультету, кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права права інституту права</b>
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	<b>01033, м.Київ, Володимирська, 60</b>
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<b>Психолог, викладач закладу вищої освіти</b>
Мова (мови) викладання	<b>Українська, Англійська</b>
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	<b>55068</b>
ПІБ гаранта ОП	<b>Власова Олена Іванівна</b>
Посада гаранта ОП	<b>завідувач кафедри</b>
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	<b><a href="mailto:olenavlasova@knu.ua">olenavlasova@knu.ua</a></b>
Контактний телефон гаранта ОП	<b>+38(066)-460-08-90</b>
Додатковий телефон гаранта ОП	<b>+38(096)-776-89-37</b>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	1 р. 4 міс.

#### 4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Чинна освітньо-професійна програма «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» для підготовки магістрів за спеціальністю 053 Психологія розроблена у 2018 р. у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» та на основі поглиблення загальної програми підготовки магістрів за цією спеціальністю, яка існує в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (надалі – КНУТШ) з часів її запровадження в Україні. Розроблення ОПП стало проектом кафедри психології розвитку у 2017-2018 н.р., викладачами якої накопичений відповідний науково-практичний досвід (вітчизняний: експертна, консультативна і психотерапевтична практики, в тому числі в районних Центрах соціальних служб сім'ї, дітей та молоді м. Києва), клінічний досвід, зокрема, в дитячому відділенні Київської міської клінічної психоневрологічної лікарні ім. Павлова, підготовка та захист співробітниками кафедри кандидатської і докторської дисертацій з проблем сімейної соціалізації та психічного розвитку дітей та підлітків; закордонний: систематичне стажування педагогів кафедри в Інституті сім'ї та праці Люблінського католицького університету (Польща) та ін. закладах. Науково-методичною основою програми став досвід викладання дисциплін за вибором, накопичений фахівцями кафедри психології розвитку в межах педагогічного забезпечення спеціалізації психологія розвитку магістерської програми «Психологія». На такій компетентнісній основі та керуючись Національною рамкою кваліфікацій (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para12#n12>) НПП кафедри психології розвитку створили програму ОП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії», яка була затверджена Вченою радою КНУТШ (протокол № 12 від 25.06.2018). На базі створеної ОПП у 2018 р. розроблено і затверджено навчальний план, який з 1 вересня 2018 р. впроваджено в освітній процес факультету психології. Зміни до опису ОПП внесено за результатами аналізу досвіду підготовки за освітньою складовою ОПП здобувачів вищої освіти другого рівня (набір 2018 та 2019 р.) та щорічного опитування стейкхолдерів (магістрантів і потенційних роботодавців – працівників освітніх закладів, центрів раннього розвитку науково-дослідних установ НАПН України тощо). Нова редакція програми затверджена Вченою радою КНУТШ (протокол № 13 від 07.02.2022 р.). Відповідно до її змін упроваджено і нині діючий навчальний план.

#### 5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2022 - 2023	12	12	0
2 курс	2021 - 2022	7	7	1

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

#### 6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	1065 Психологія 29842 Військова психологія 28211 Практична психологія
другий (магістерський) рівень	1260 Практична психологія 1361 Психологія 22273 Психологія/Психологія (мова навчання російська) 24688 Політична психологія 24689 Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії 29844 Психологія військово-професійної діяльності 32339 Клінічна психологія з основами психотерапії 35818 Практична психологія (мова навчання - російська) 49565 Нейропсихологія 29846 Військова психологія 50516 Психологія сім'ї з основами психотерапії 32336 Психологія
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий)	37112 Психологія

## 7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	283553	82608
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	283553	82608
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	2156	2156

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

## 8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>Освітньо-професійна програма Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії 2022.pdf</i>	FM+9TdTwmcirmKX6ZP4Gi4RqpvAUTCvxCzRu+PNI9Kw=
Навчальний план за ОП	<i>навчальний план 2022.pdf</i>	LmQ5LatCk2N/tZ1NVp2OyBtQi6UNYlmpbip1BtgX/oo=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензія Яковенко С.І..pdf</i>	Zmn48Bk3Jo/jzSKutJH5rCebVNRtdP+2pDfWIjnza6c=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензія Грись А.М..pdf</i>	hc1Es4rxBtWJ3VRwHh1G5zfeE2s75MEzYwYUFnd1Rtc=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензія Лушин П.В..pdf</i>	vCV+1T8tSuHY7MfSmdjHCnNgSF7x+RjZFf9gg7KbRUw=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензія О.І. Черкасова.pdf</i>	ZXVqzYEOtRUoWyQpkzWZR1wZ8vkH8kBq8EGW8V/7mlw=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензія Сазоненко Г.С..pdf</i>	ImhEMZjrdkgVWoVEWzsULA5XEtITSnDc2fMXzMy5iuE=

### 1. Проектування та цілі освітньої програми

#### Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Метою ОП є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого до специфіки ринку праці України фахівця за спеціальністю «Психологія», здатного до самостійної діяльності в галузі практичної дитячої та сімейної психології і психотерапії.

Реалізацію мети, унікальність та ефективність впровадження магістерської програми забезпечено через дотримання ряду принципів:

- упровадження інноваційних підходів у підготовці фахівців в даній галузі з урахуванням існуючого міжнародного досвіду;
- забезпечення освоєння учасниками програми практичних навичок роботи з дітьми та підлітками з груп ризику, проблемами прийомних та проблемних сімей;
- врахування реальних потреб соціуму в спеціалістах з психології сім'ї та дитинства із урахуванням потреб ринку праці як в соціальній сфері, так і в системі освіти;
- дотримання науково-практичних цілей у процесі розробки і апробації навчальної програми з метою запровадження стандартів освітньої підготовки фахівців у галузі психології сім'ї та дитинства.

Унікальність програми полягає в орієнтації її розробників на власний досвід психодіагностики та інтервенцій в наданні психологічної допомоги населенню у розв'язанні проблем розвитку дитини та умов її сімейної соціалізації, а також психологічної експертизи і патронажу вирішення проблем дисфункціональної сім'ї, яка найчастіше стає джерелом невдалої соціалізації особистості.

**Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО**

У другому пункті Статуту КНУТШ зазначається, що основною метою освітньої діяльності Університету є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для наукових та освітніх установ, органів державної влади та управління, підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти (доктор наук, доктор філософії, магістр, бакалавр, молодший бакалавр) в усіх сферах освіти (відповідно до міжнародних і вітчизняних класифікацій освіти), утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей. (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>)

Стратегічний план розвитку КНУТШ на період 2018-2025 рр. ([www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf](http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf)) визначає основні напрями розвитку закладу, серед яких: освітній процес; дослідження та інновації; міжнародне співробітництво; інформатизація; формування суспільних цінностей; розвиток людського потенціалу; фінансове забезпечення та засоби їх реалізації.

Ці керівні положення та стратегічні пріоритети відображено у розділах ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії»: мета та фокус програми, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, програмні компетентності та результати навчання, академічна мобільність.

### **Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:**

#### **- здобувачі вищої освіти та випускники програми**

- здобувачі вищої освіти та випускники програми коротке поле

В результаті діалогу членів проектної групи ОПП факультету психології з майбутніми здобувачами вищої освіти другого рівня (випускниками бакалаврату) та випускниками магістратури попередніх років враховано їх бачення змісту навчання, позитивних та негативних сторін організації освітнього процесу. Врахування пропозицій цієї групи стейкхолдерів результувалося у створенні ОПП, яка містить не лише освітню, а й практичну складову, що надає можливість майбутньому магістру одразу почати практичну діяльність у навчальних закладах, в системі інклюзивної освіти, в консультативно-тренінгових центрах, центрах раннього розвитку.

Тематика методичних знань та технологій, що викладаються у межах ОПП, пов'язана з ключовими напрямками практичної психології і затребувана на ринку праці. Магістранти вивчають вплив особливостей сімейної соціалізації на психічний розвиток дитини, кроскультурні особливості родинних стосунків, психологічні особливості дисфункційних сімей та сімей, які виховують дитину зі спеціальними потребами, тощо. Обсяг навчання за дисциплінами вільного вибору складає 30%, що сприяє задоволенню різноманітних освітніх та професійних інтересів учасників навчання як у сфері сімейних стосунків, так і в царині нормативного та анормативного розвитку дітей.

#### **- роботодавці**

ОПП створювалась з урахуванням потреб потенційних роботодавців, насамперед, центрів раннього розвитку та корекційно-консультативних дитячих центрів, навчальних закладів, інклюзивно-ресурсних та консультативних центрів, в тому числі й психологічної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Врахуванням потреб консультативних центрів стало формування у випускників ОПП здатності розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях. Результатом взаємодії та співпраці з представниками дитячих закладів та розвивальних центрів стало поглиблення прикладної складової змісту ОПП, а саме здатностей випускників до співпраці з батьками та соціальними партнерами (логопедом, педагогами, лікарями тощо), спроможності за потреби визначати зміст запиту до супервізії, демонстрації навичок командної роботи у процесі створення терапевтичної спільноти. Питання оптимізації ОПП неодноразово обговорювались на засіданнях кафедри психології розвитку (протоколи №16 від 06.02.2010 р., №20 від 20.02.2020 р., №1 від 31.08.2021, №1 від 30.08.2022), засіданнях Вченої ради факультету психології.

#### **- академічна спільнота**

При формуванні змісту, цілей, програмних результатів та професійних компетентностей враховувались інтереси академічної спільноти як стейкхолдера. Так, в обов'язковий компонент програми входять дисципліни психолого-педагогічного циклу (Методика викладання психології, Психологія і педагогіка вищої школи, Психологія середньої школи та педагогічна майстерність), а також асистентська практика (6 кредитів. Такі освітні компоненти, відповідно до запитів ЗВО, формують у членів програми педагогічну компетентність майбутнього викладача психологічних дисциплін.

Напрацювання кластеру відповідних компетентностей здійснювалось у процесах їх обговорення на засіданнях кафедри психології розвитку, форумах та круглих столах. Це знайшло відображення у програмних результатах навчання магістрантів за програмою «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» та можливості присвоєння таким студентам у випадку успішного завершення навчання (не нижче 75 балів із вищезазначених дисциплін) присвоєння кваліфікацій "психолог" та "викладач психологічних дисциплін"

#### **- інші стейкхолдери**

Іншими стейкхолдерами виступали професійні психологічні асоціації та товариства, зокрема Українська психологічна асоціація, Українська асоціація психології освіти та розвитку, Українська асоціація нейропсихології, Товариство незалежних експертів, які долучалися до формування пріоритетів і фокусів у галузях психологічної практики, етичних стандартів надання психологічної допомоги, впровадження науково перевірених знань у процесі консультативної та розвивально-корекційної допомоги "проблемним" дітям і дітям з вадами розвитку та їх родинам, Завдяки зазначеній співпраці особливий наголос програми зроблено на інтеграції її учасників з професійною громадськістю країни та світовою психологічною спільнотою у розв'язанні важливої прикладної проблеми надання психологічної допомоги клієнтам науково обґрунтованими методами. Дослідна робота зі створення і апробації

доказових психологічних практик як правило здійснюється магістрантами при написання кваліфікаційної роботи у співпраці з науковим керівником. Це також відбито у переліку інтегральних, загальних і фахових компетентностей майбутніх магістрів у галузі психології сім'ї та дитинства та програмних результатах ОПП.

### **Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці**

Для визначення цілей і програмних результатів ОПП було проаналізовано затребуваність кадрів з вищою психологічною освітою на сучасному ринку праці, а також враховано Національну рамку кваліфікації, що вимагає від магістра володіти здатністю вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у сфері психології сім'ї та дитинства, що передбачає проведення досліджень і характеризується невизначеністю умов і вимог. Від випускників очікуються здатності обирати і застосувати валідні та надійні психодіагностичні методи, доказові практики психологічного впливу, вміння організовувати та реалізовувати психологічну освітню та просвітницьку діяльність для різних категорій населення у сфері психології з метою розвитку культури виховання та сімейного спілкування.

Підготовка за ОПП «Психологія сім'ї та дитинства з основами психотерапії» відповідає міжнародним тенденціям: студенти освоюють провідні сучасні методики надання психологічної допомоги: психотерапію за В.Оклендер, АВА, методики раннього втручання, ігрову психотерапію за методом Г.Л. Лендрета. Серед результатів навчання, визначених програмою, є ті, на яких акцентують роботодавці, а саме здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності, володіти технологіями патопсихологічного та нейропсихологічного обстеження дітей та підлітків та кваліфіковано добирати їх за потребою.

### **Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст**

При формулюванні цілей і програмних результатів навчання, формуванні компонентів ОП враховано галузевий контекст у плані визначення змісту її ОК та тематики кваліфікаційних робіт здобувачів ВО. Всі дисципліни та теми пов'язані з актуальними запитам практичної діяльності та науково-практичною проблематикою досліджень НПП ОП. Зокрема, ОП містить такі ОК, як Напрямки сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї (ОК3), Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія (ОК12), Психологія сім'ї та сексуальності (ОК14), Психологія віктимності та суїцидальності (ВК2.04), Психологія сімейних криз та кризове консультування (ВК1 03), Ігрова та біхевіоральна психотерапія (ВК2 03), Перинатальна психологія та психологія батьківства ( ВК1 04) та ін. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, ринку праці, а також досвіду аналогічних іноземних ОП. Теми кваліфікаційних робіт магістрів відповідають світовим стандартам прикладних розвідок, однак виконуються на вітчизняних базах дослідження та сприяють розв'язанню проблем регіонального рівня. Зокрема, передбачається уміння випускників не лише адаптовувати існуючі наукові методи до ситуацій професійної діяльності практичного психолога (ПРН11), а й створювати доказові практики індивідуальних та групових психологічних інтервенцій (психотерапія, консультування, психологічна корекція, тренінг) та об'єктивно оцінювати якість подібних технік (ПРН5).

### **Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм**

При розробці програми було враховано досвід викладання за програмою ОНП «Психологія» 053 «Психологія», який напрацьовано у КНУТШ <https://psy.knu.ua/files/study/educational-programs/ua/>. Орієнтація на Національну рамку кваліфікацій спонукала робочу групу розробників ОПП до врахування європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти і залучення до розробки програми в якості експертів та консультантів педагогічних співробітників партнерських європейських університетів (Університет імені Миколаша Ромериса, Вільнюс, Литва; Люблінського католицького університету ім. Іонана-Павла II, Люблін, Польща, Університет соціальних та гуманітарних наук, Варшава, Польща; Констанцький університет, Констанц, Німеччина та ін.). Також було проаналізовано програми підготовки магістрів з дослідження дітей та сім'ї в США (M.Sc.«Child and Family» The University of Southern Mississippi Online The University of Southern Mississippi Online <https://www.onlinestudies.com/CHILD-AND-FAMILY-SCIENCES-MS/USA/The-University-of-Southern-Mississippi-Online/>; M.Sc. in Family and Child Science, at Florida State University – Department of Family and Child Sciences <https://www.masterstudies.com/>; M.S-in-Family-and-Child-Science/USA/Florida-State-University-Department-of-Family-and-Child-Sciences/?pk\_vid=671fa19c5610366416303155310d83e6 та ЄС <https://www.healthcarestudies.com/Master-in-Clinical-Child-and-Adolescent-Psychology/Netherlands/Utrecht-Uni/>.

### **Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти**

При підготовці програми було враховано стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія другого (магістерського) рівня, рівень освіти: Магістр.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf>  
Визначені в ОП ПРН повністю відповідають стандарту вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія другого (магістерського) рівня. Їх досягнення магістрами програми забезпечується наступними діями:

ПР1. студентам гарантується через доступ до міжнародних баз Scopus, Web of Science міждисциплінарних кроскультурних прикладних програм та результатів досліджень у сфері психології розвитку країн світу. Наявні посібники та монографії, присвячені проблемам дитинства, інклюзивного на спеціального навчання, принципам

індивідуальної та сімейної психотерапії.

ПР2. сприяють дисципліни «Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності», «Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія», написання кваліфікаційної магістерської роботи. Досягнення ПР3. здійснюється при написанні кваліфікаційної роботи та при роботі з кейсами при вивченні інших дисциплін.

ПР4. студенти навчаються при вивченні «Напрями сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї» та під час практичних занять з дисциплін вільного вибору студентів..

На формування ПР5 спрямовано «Технології психологічного тренінгу», «Сучасні напрямки психотерапії», «Технології роботи із залежними та співзалежними членами родини» тощо.

ПР6. студенти опановують дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи», «Психологія середньої школи та педагогічна майстерність», «Методика викладання психології у закладах вищої освіти», педагогічній практиці.

Становлення ПР7 забезпечує участь студентів у міжнародній конференції «Соціалізація і ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства», науково-практичному форумі «Психологічний супровід нормативного та анормативного розвитку дитини», щорічній Всеукраїнській літній школі в м. Одеса.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації під час більшості дисциплін студенти вирішують кейсові завдання.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності студенти навчаються на окремій дисципліні «Професійна та корпоративна етика» та в ході дискусій з етичних питань, які відбуваються при вивченні інших дисциплін.

ПР10. студенти навчаються при підготовці доповідей та рефератів, написанні кваліфікаційної роботи.

ПР11. набувається при вивченні курсів «Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності», «Методи психодіагностики у дитячому віці» та ін.

### **Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?**

При розробці чинної редакції ОП (2022) робоча група мала за основу Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія другого (магістерського) рівня, рівень освіти: Магістр Наказ МОН України № 564 від 24.04.19. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf>

## **2. Структура та зміст освітньої програми**

### **Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?**

90

### **Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?**

67

### **Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?**

27

### **Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?**

Зміст ОП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності. Об'єктом вивчення та діяльності заявленої для ОП спеціальності є психологічні закономірності виникнення, функціонування та розвитку людської психіки з фокусом на соціально-психологічні явища, які в основному обумовлюють такий розвиток, соціально-психологічні процеси та механізми, які лежать в основі нормативного та анормативного психічного розвитку. Метою навчання за ОП є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі у процесі навчання та професійної діяльності в галузі психології сім'ї та дитинства, що передбачає проведення наукових досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога, самостійної науково-прикладної і практичної діяльності в галузі психології, а також викладацької роботи у ЗВО. Головними завданнями ОП є формування здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної і дослідницько-інноваційної діяльності та розвитку професійних компетентностей, пов'язаних з опануванням теорій сучасної психологічної науки, методології проведення наукових досліджень у сфері психології, здатності до інтеграції у європейський та світовий науково-освітній простір. Теоретичний зміст предметної області ОП ґрунтується на основних поняттях: прикладне психологічне дослідження, концепції, проблемне навчання, інформаційні та комунікаційні технології, методика та інструменти проектування й організації психологічного дослідження, технології психологічної допомоги та психологічного супроводу. У процесі підготовки магістрів

використовуються необхідні інструменти та обладнання: прилади, комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології тощо.

Освітній компонент ОПП забезпечує формування уявлень про загальні закономірності функціонування і розвитку дитини та її сім'ї в сучасному суспільстві, формування загальнометодологічної культури майбутніх спеціалістів; оволодіння основними фаховими компетентностями, методами і технологіями, пов'язаними з предметною областю ОПП: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні, вміння генерувати нові ідеї; уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності, здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально та свідомо. Підготовка здобувачів ВО до викладацької діяльності забезпечується в межах асистентської (навчальної) педагогічної практики.

Фіналізація роботи студента включає складання комплексного іспиту з психології, захист кваліфікаційної роботи магістра, що передбачено навчальним планом ОП.

Освітня програма не є міждисциплінарною.

### **Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?**

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів ВО забезпечується:

- Правом на формування магістрантами індивідуального навчального плану, який формується із дотриманням вимог Освітньої програми, на якій він навчається, і максимально враховує (за рахунок реалізації права вибору навчальних дисциплін) його індивідуальні потреби та освітньо-професійні інтереси. (регулюється зокрема пунктом 9.5. Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка <https://cutt.ly/RVoFfIU>)
- Правом на вільний вибір навчальних дисциплін, яке регулює Положення про порядок реалізації студентами Університету права на вільний вибір дисциплін. <http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/01/14.jpeg>
- Правом на перерву у навчанні та повторне навчання (регулюється пунктами 9.6 та 9.7. Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_org\\_osv\\_proc-2018.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf))
- Правом на академічну мобільність (Положення про порядок реалізації права академічну мобільність КНУТШ від 29.06.2016 р. [http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=804&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk)),
- Правом вибору теми кваліфікаційної роботи магістра, її керівника, бази проходження виробничої практики.

### **Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?**

Здобувачі ВО на ОПП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію шляхом вибору:

- із вибіркової складової навчального плану Освітньої програми, на якій студент навчається (спеціалізований блок дисциплін, що спрямований на поліпшення здатності до працевлаштування за обраним фахом);
- із вибіркової складової навчального плану іншої Освітньої програми того самого освітнього рівня;
- із блоку обов'язкових дисциплін іншої Освітньої програми того самого освітнього рівня;
- із вибіркової складової навчального плану іншої Освітньої програми іншого освітнього рівня (вибір із Каталогу курсів);
- навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти за реалізації студентом права на академічну мобільність.

(регулюється пунктом 9.4. Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_org\\_osv\\_proc-2018.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та Положенням про порядок реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03\\_12\\_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF))

Навчальний план здобувача ВО формується із дотриманням вимог ОПП і максимально враховує (за рахунок реалізації права вибору навчальних дисциплін) його індивідуальні потреби та освітньо-професійні інтереси.

ОПП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» має два блоки компонентів вільного вибору. Студент обирає одну з двох спеціалізацій – психологія сім'ї з основами психотерапії та психологія дитинства з основами психотерапії, кожна з яких складається з 4 дисциплін, що сумарно складають 23 кредити. На першому етапі студенти ознайомлюються з процедурою здійснення вільного вибору, на наступному етапі – зі змістом дисциплін (перелік та зміст програм дисциплін вільного вибору представлені на сайті факультету психології: <https://psy.knu.ua/ua/study/educational-programs/educationalprograms>. Далі за встановленою Університетом процедурою і графіком (не пізніше першого тижня I року навчання) відбувається самовизначення магістрантів стосовно обраних курсів шляхом подання відповідної з'яви. Після попередньої обробки та внесення у разі необхідності корегування відбувається формування груп для вивчення відповідних блоків вибіркового дисциплін із використанням функціоналів Інформаційної системи Університету.

### **Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності**

Навчальним планом ОП передбачена виробнича практика на 270 годин (9 кредитів), яка реалізується в III семестрі на базі психологічних центрів, шкіл та закладів дошкільної освіти, Психологічної служби КНУТШ, громадських організацій. В межах практики студенти знайомляться зі змістом та організацією роботи з надання психологічної допомоги дорослим та дітям різного віку, психологічного консультування і психоедукації батьків, сімейного консультування і психотерапії.

Навчальний план містить 180 годин (6 кредитів) асистентської педагогічної практики, яка передбачає формування професійних навичок викладання психологічних дисциплін, вмінь вирішення конкретних навчально-методичних завдань.

ОПП передбачає 234 години семінарсько-практичних занять. Практичні заняття з дисциплін обов'язкового компоненту (134 години) сприяють формуванню здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях;



презентувати набутий досвід. Практичні заняття з дисциплін вільного вибору (100 годин) формують навички розробки та вирішення прикладних задач в межах спеціалізації, практичних умінь психодіагностики і надання психологічної допомоги дитині, батькам, сім'ї в цілому.

Отримання студентом практичних навичок і компетентностей здійснюється і при підготовці кваліфікаційної роботи. У співпраці з керівником магістри долучаються до науково-практичної роботи кафедри психології розвитку і факультету в цілому, приймають участь у науково-практичних заходах, які організуються Університетом, іншими ЗВО, науковими інститутами, психологічними асоціаціями.

### **Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП**

Набуття здобувачами освіти соціальних навичок (умінь критично мислити; презентувати результати власної діяльності; здатність до прийняття обґрунтованих рішень та дій на основі етичних міркувань, спроможність саморозвитку, самовдосконалення) відбувається під час вивчення дисциплін обов'язкового циклу та дисциплін вільного вибору студента.

Формуванню навичок використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій сприяють обов'язкові дисципліни «Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності», «Методика викладання психології у закладах вищої освіти», «Організація діяльності психологічної служби» (обов'язкові дисципліни). Зокрема, у рамках дисципліни «Методика викладання психології у закладах вищої освіти» розглядається тема «Soft Skills»; викладач цієї дисципліни (доц. Пащенко С.Ю.) входить до колективу авторів англomовного е-підручника Soft Skills: Academic Guide (2015). Developers: Paschenko, S. et all. Publisher: Shoo Fly Publishing, 317 (UK). Організаційні навички, навички проектної та командної роботи, лідерські компетентності формуються в межах вивчення дисциплін усіх блоків. Заявлені навички співвідносні із програмними результатами навчання за ОП і дозволяють випускнику бути успішним незалежно від спеціалізації, яку він обирає.

### **Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?**

На момент відкриття програми (2018 рік) професійний стандарт у галузі психології в Україні був відсутнім, тому у її розробці робоча група використовувала проєкт такого документу.

Цілі ОПП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» та програмні результати навчання зорієнтовані на кваліфікаційні характеристики угруповання «Професіонали» Класифікатора професій України (ДКП:003) та забезпечують формування компетентностей, пов'язаних із практично орієнтованим колом завдань професійного угруповання 2445 - Професіонали в галузі психології, характерних для представників групи 2445,2 - психологи, а саме збільшення існуючого фонду (обсягу) переважно емпіричних знань та технологій, застосування певних концепцій, теорій та методів для розв'язання конкретних проблем, систематизоване викладання відповідних дисциплін у повному обсязі.

### **Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?**

Зміст ОП повністю враховує вимоги відповідного професійного стандарту вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності

053 Психологія другого (магістерського) рівня, введеного в дію. Наказом МОН України №504 від 24.04.2019 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf>

Цілі ОПП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» та програмні результати навчання зорієнтовані на кваліфікаційні характеристики угруповання «Професіонали» Класифікатора професій України (ДКП:003) та забезпечують формування компетентностей, пов'язаних із практично орієнтованим колом завдань професійного угруповання 2445 - Професіонали в галузі психології, характерних для представників групи 2445,2 - психологи, а саме збільшення існуючого фонду (обсягу) переважно емпіричних знань та технологій, застосування певних концепцій, теорій та методів для розв'язання конкретних проблем, систематизоване викладання відповідних дисциплін у повному обсязі.

### **Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

Підготовка здобувачів ВО на ОП за дуальною формою освіти на здійснюється

## **3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

**Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП**

<https://vstup.knu.ua/rules>

<https://psy.knu.ua/ua/entrant>

## **Поясність, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?**

Правила прийому на ОПП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» «Психологія» регламентуються загальними правилами Прийому до магістратури КНУ імені Тараса Шевченка. До магістратури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули освітній ступінь бакалавра (спеціаліста) що забезпечує послідовність академічної освіти. Програми вступних іспитів на ОПП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» затверджуються щороку вченою радою факультету психології та знаходяться у вільному доступі на сайті факультету психології (<http://www.psy.univ.kiev.ua/ua/entrant/degree>).

Вступ до магістратури на ОП здійснюється на загальних умовах незалежно від ЗВО, в якому просвоєно освітній ступінь бакалавра. Якщо спеціальність є непрофільною, вступники складають додатковий іспит.

Прийом іноземних громадян для навчання здійснюється на загальних умовах. Рішення про визнання дипломів, виданих іноземними закладами вищої освіти здійснюється вченою радою факультету. У разі невизнання диплома – вчена рада факультету надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

## **Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введене в дію Наказом Ректора від 31.08.2018 р. за №716-32

<https://cutt.ly/RVoFfIU> Окремим наказом регламентується порядок визнання кваліфікацій, здобутих на тимчасово окупованих територіях. (Наказ Ректора від 12.07.2016 року за №603-22 "Про затвердження Порядку проведення в КНУТШ атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року).

Академічна мобільність регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ від 29.06.2016 [http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=804&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk) та Положенням про порядок перерахування результатів навчання у КНУТШ [http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=798&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk) Переривання навчання та його поновлення регулюється окремим Додатком до правил прийому – Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти у КНУТШ <http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf> Зазначені документи доступні для здобувачів на сайтах КНУТШ, факультету психології та Відділу академічної мобільності.

## **Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?**

В межах програми ЄС ERASMUS+ на основі двосторонніх угод між КНУТШ і ЗВО країн-партнерів магістранти ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» мають змогу отримати право на період кредитної мобільності (навчальний семестр або рік) за результатами відкритого конкурсу.

За грантовими програмами Варшавського університету в зимовій школі цього університету навчався студент ОПП Віталій Онищенко, 2019 (<https://psy.knu.ua/ua/news/internationalrelations/696-skhidna-zumova-shkola-varshavs-koho-universytetu-yak-pul-suye-sertse-skhidno-ta-tsentral-noyevropeys-koho-partnerstva>). Грант Вільного університету Амстердама (Нідерланди) на навчання у програмі «HR Management» отримали студентки ОПП Ольга Стружко та Вікторія Мосейко, 2019 (<https://psy.knu.ua/ua/news/internationalrelations/742-studenti-psikhologi-shevchenkovogo-universitetu-stazhuut-sya-u-vil-nomu-universiteti-amsterdama>). Грант для участі у програмі підготовки психологів МНGar отримала студентка ОПП Тетяна Родзінська, яка взяла участь у міжнародному воркшопі в Університеті м. Тронгейм (Норвегія), 2019 (<https://psy.knu.ua/ua/news/internationalrelations/773-prohrama-pidhotovky-psykholohiv-mhgar-mizhnarodnyi-vorkshop-u-norvezkomu-tronheimi>). Результати перебування на грантових програмах відображені у звітах, визнані та задокументовані. Докладніше див. сайт факультету психології. Міжнародні зв'язки <https://psy.knu.ua/ua/news>

## **Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://cutt.ly/RVoFfIU>), неформальне навчання – це додаткове інституційно організоване навчання, що не завершується наданням кваліфікації певного рівня (етапу, циклу) формальної освіти.

У відповідності з наказом МОН №130 від 08 лютого 2022 року ([## \*\*Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП \(якщо такі були\)\*\*](https://mon.gov.ua/ua/news/mon-rozrobleno-poryadok-viznannya-rezultativ-navchannya-zdobutih-shlyahom-neformalnoi-osviti-koło-institutii-i-osib-na-yakih-poshiryetsya-yogo-diya-perelik-i-poslidovnist-procedur-viznannya-vimogi-do-poryadku-viznannya-rezultativ-neformalnoho-navchannya-zvo-poryadok-podannya-zayav-ta-identifikatsii-rezultativ-neformalnoho-navchannya-organizatsiu-ta-provedennya-procedur-ociniuvannya-vrahuvannya-pidsumkiv-viznannya-rezultativ-neformalnoho-navchannya-v-osvitньому-procesі,-v-knu-stvoreno-robochu-grupu,-yaka-do-kintsya-2022-r.-dlya-zabezpechennya-provedennya-procedur-viznannya-rezultativ-neformalnoho-navchannya-vidpovidno-do-zaznachenoho-poryadku-zdijisnyuє-rozrobku-vaslnoho-poryadku-viznannya-(vizначає-конкретні-аспекти-procedur-viznannya,-уповноважує-на-їх-виконання-певні-структурні-підрозділи,-vizначає-уповноважених-осіб,-формат-і-методи-оцінювання). Інформація про її роботу є в КНУТШ загальнодоступною.</a></p></div><div data-bbox=)

Протягом дії ОП "Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії" практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не було.

#### 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

##### **Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи**

ОП передбачає застосування загальноприйнятої системи форм і методів навчання та викладання (лекційні, практичні, семінарські заняття, самостійна робота з використанням підручників і Інтернет, консультації з викладачами), а також активних методів (проекти, кейси, презентації та ін.), оптимальний вибір яких здійснюється викладачем згідно з РНП дисципліни та сприяє досягненню ПРН. Поєднання загальноприйнятих методів та прийомів навчання з активними методами забезпечують розвиток загальних (ЗК.1-10) та спеціальних (СК.1-12) компетентностей передбачених програмними результатами навчання (ПР1-12).

Відповідність методів навчання і викладання програмним результатам навчання окремо по кожному освітньому компоненту пояснюється в робочих програмах навчальних дисциплін (<https://psy.knu.ua/study/e-programs#128-222-03-robochi-programy>).

Форма РНП передбачає відповідність результатів навчання за дисципліною з програмними результатами навчання. Досягнення програмних результатів навчання відображено в ОП (розділ 5 таблиця «Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми»).

<https://psy.knu.ua/index.php?>

[preview=1&option=com\\_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=429&id=1722&Itemid=100000000000](http://preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=429&id=1722&Itemid=100000000000)

Затверджені в КНУТШ зміст та форма РНП: форма опису робочої РНП дисципліни

[http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod5\\_rob\\_prog.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod5_rob_prog.pdf); інструкція по її заповненню:

<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>

##### **Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?**

Форми і методи навчання і викладання на ОП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» ґрунтуються на студентоцентрованому підході, що відповідає загальній парадигмі організації освітнього простору КНУТШ.

Досягнення результатів навчання за ОП орієнтовано на врахування особливості цілей та траєкторії навчання магістранта і базуються на реалістичності виконання запланованого навчального навантаження. Форми і методи навчання обираються відповідно до змісту освітніх компонентів. Їх центрованість на студентах полягає у широкому застосуванні практиках діалогічного викладання, створенні продуктивних навчальних ситуацій для актуалізації компетентностей магістрантів та досягнення програмних результатів навчання. У межах ОП студентоцентрований підхід також реалізується через наявність вибіркового компоненту програми, підготовку кваліфікаційної роботи, через проходження різних видів практик (асистентської та виробничої). Студент, який навчається на ОП, має досить широкі можливості щодо вибору змісту навчання, теми випускової роботи, місця та способу проходження виробничої і асистентської практик.

Рівень задоволеності студентів методами навчання і викладання регулярно досліджується Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень КНУТШ. Результати останнього опитування магістрантів ОП засвідчують високий рівень задоволеності здобувачів ВО методами навчання і викладання

[http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity\\_pro\\_doslidzhennya](http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya)

##### **Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи**

Методи навчання і викладання на ОП повною мірою реалізують принципи академічної свободи, оскільки забезпечують самостійність і незалежність учасників освітнього процесу в їх освітній та практичній діяльності. Використання методичного забезпечення базується на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, свободи проведення самостійних досліджень і використання їх результатів.

Компоненти ОП (обов'язкового і вибіркового блоків) мають практичне втілення в робочих програм навчальних дисциплін. Кожна з програм є авторським науково-методичним доробком викладачів, змістовне наповнення якого здійснено на основі принципів свободи та творчої співпраці. Таку норму закріплено в Статуті КНУТШ

(<http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Згідно з принципами академічної свободи оптимальний набір методів навчання та викладання визначається викладачем самостійно з орієнтацією на РНП дисципліни.

ОП підготовки магістра передбачає самостійну діяльність здобувачів ВО, яка ґрунтується на принципах свободи творчості завдяки вибору тематики індивідуальних навчальних завдань; вибору часу і місця самостійної роботи; форми комунікації з іншими здобувачами ВО в ході участі в науково-практичних заходах, орієнтованих на поглиблення навчання; використанню пошукового, орієнтованого на вирішення завдань, проблемного та дискусійного методів навчання, а також на принцип свободи вибору тематики самостійного дослідження та підготовки кваліфікаційної роботи.

**Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей,**

## **змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів \***

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів доводиться до відома здобувачів ВО на початку навчання на спеціальній зустрічі з гарантом та викладачами кафедри психології розвитку (загальна структура ОПП, її компоненти, можливості обрання ОК, очікувані результати навчання). Вся необхідна інформація (опис ОПП, робочі програми, графіки організації освітнього процесу, розклади занять та консультацій) є оцифрованою та вільно доступною на сайті факультету психології в рубриці Навчання <https://psy.knu.ua/>, а також зберігається у паперовому та електронному вигляді на кафедрі психології розвитку і у навчальному відділі факультету психології.

На першому занятті кожної дисципліни викладач обов'язково знайомить студентів з структурою ОК та очікуваними результатами навчання з конкретного предмету і критеріями оцінювання, відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Окрім того, кожен студент може отримати індивідуальне консультування викладача з усіх питань безпосередньо під час консультації в он-лайн форматі або очно або через електронну пошту. Така інформація передбачена структурою навчальної програми і також знаходяться у вільному доступі на сайті факультету (<https://psy.knu.ua/study/e-programs#128-222-03-robochi-prohramy>).

## **Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП**

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП є її важливою характеристикою, відповідно до рівня вищої освіти та цілей освітньої програми. Одним з головних фокусів ОП є проведення студентом самостійного його дослідження і презентації його результатів у вигляді кваліфікаційної роботи здобувача ступеня магістра психології. У викладанні обов'язкових і вибіркового дисциплін ОПП використовуються форми і методи навчання, які засновані на дослідженнях, або елементах наукових досліджень. Освітні компоненти ОПП спрямовані на формування здатності розв'язувати проблеми в галузі науково-практичної діяльності: проводити самостійне дослідження на сучасному рівні, розробляти і застосовувати відповідну методологію, володіти дослідницьким інструментарієм, який формує здатність учасників ОП створювати концептуальні, операціональні та формувальні моделі предмету дослідження та перевіряти їх ефективність у практиці власної емпіричної роботи з дітьми та родинами (Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності); працювати в широкому міжнародному інформаційному просторі, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології (Професійна та корпоративна етика, Методика викладання психології у закладах вищої освіти), розробляти і вирішувати дослідницькі завдання з урахуванням специфіки предмету дослідження (дисципліни вільного вибору). Тематика кваліфікаційних робіт студентів ОП відповідає проблематиці науково-прикладних досліджень їх наукових керівників і тематиці науково-методичних розробок кафедри психології розвитку. Результати науково-практичної діяльності здобувачів освіти апробуються на різних міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, в тому числі й тих, що проводяться на факультеті психології (Науково-практичний форум «Психологічний супровід нормативного та анормативного розвитку дитини», Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Особистість у життєвих ситуаціях: світові тенденції та національні особливості», Міжнародна науково-практична конференція «Соціалізація та ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства»). В межах цих заходів студенти програми виступають із повідомленнями та майстер-класами, публікують тези власних повідомлень. Вони також мають змогу публікуватися у фахових та міжнародних журналах, в тому числі у виданні факультету: Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Психологія (<http://www.psy.univ.kiev.ua/ua/science/publications>); та ін. Як правило, статті учасників ОП за результатами магістерського дослідження публікуються спільно з науковим керівником, аспірантами кафедри. Приклад такої співпраці магістрантів ОП В. Онищенко, Су-Фей, Л. Шистко, О.Ориляк та ін, див. в *Socialization & Human Development: International Scientific Journal* - Том 2, №1 2020, Том 4№1, 2022 (<https://www.shdisj.com/index.php/shdisj/issue/view/7>) рубрики Поточний номер, Архів.

## **Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Освітні компоненти ОПП підготовки магістра потребують постійного оновлення змісту. Таке оновлення здійснюється за рахунок використання і впровадження у навчальний процес результатів власної наукової роботи НПП, які викладають на ОП. Результати досліджень НПП, опубліковані у наукових монографіях, фахових і наукометричних виданнях (в тому числі таких, що входять до баз Scopus, WoS, Scopus), які відповідають профілю та змісту конкретної дисципліни, використовуються у вигляді матеріалів коригування і доповнення змісту освітніх компонентів, лекційного матеріалу; на їх основі з відповідних дисциплін створюються методичні рекомендації, підручники та навчальні посібники (інформація міститься в таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів»). Оновлення змісту освітніх компонентів відбувається за рахунок впровадження у навчальний процес результатів наукових та прикладних робіт викладачів та аспірантів за тематикою кафедри психології розвитку та інших кафедр. Так, результати досліджень за темами «Вікові особливості інформальної соціалізації особистості» (2016-2019), «Чинники розвитку толерантності особистості на різних вікових етапах» (2019-2022) впроваджено, наприклад, у зміст дисциплін «Технології освітнього тренінгу», «Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія». А здобутки фундаментального дослідження «Розвиток цілісної особистості в контексті соціальних змін» у зміст ОК12. «Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія», ОК1. «Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності».

Викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів відповідно до сучасних тенденцій розвитку психологічної науки і практики, висвітлених у науково-методичних публікаціях та на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, а також представлених до широкого використання на платформах Google Scholar, Academia та інших, де вчені з різних країн світу публікують свої статті, огляди, наукові постери. Постійний моніторинг цих інформаційних джерел сприяє уточненню і поглибленню лекційних матеріалів, оновленню завдань для практичних і творчих робіт магістрантів з вироблення доказових практик психодіагностики та психотехніки, адаптації подібних

закордонних інструментів для української психологічної практики.

Змістовне оновлення низки фахових дисциплін відбувається внаслідок впровадження в науковий процес практичного доробку викладачів (наприклад, проф. К.Л. Мілютіна, доц. Н.М. Булатевич та ін.) або досвіду, отриманого в результаті зарубіжного стажування чи викладання в університетах західної Європи (проф. О. І. Власова, проф. Т.М. Яблонська, доц. С.Ю. Пащенко, доц. Дембицька).

Оновлення змісту освітніх компонентів доповнюються також розширенням спектру допоміжних інструментів викладання, що зумовлене стрімким розвитком ІКТ.

### **Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО**

ОПП розроблена з урахуванням досвіду підготовки магістрів психології, набутого розробниками ОП під час закордонних стажувань у ЗВО Німеччини, Австрії, Турецької Республіки, Литви, Польщі, Фінляндії, членства у проєктній групі програми «IMPRESS» (TEMPUS, Великобританія). За період існування ОПП пройшли міжнародне стажування 3 професори та 6 доцентів кафедри психології розвитку (з 2018 по 2020 рр.). Усі категорії учасників освітнього процесу мають наукові профілі ORCID, ResearchID, Scopus або Web of Science. Вони мають доступ до міжнародних програм: Еразмус+, DAAD, програми академічних обмінів «MELVANA» (Турецька Республіка), стипендіальної програми ім. Фулбрайта.

Академічній мобільності НПП сприяє відділ академічної мобільності КНУТШ ([https://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=2&lang=uk](https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk)), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ від 29.06.2016 р. ([http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=804&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk)).

НПП проходять стажування та викладають в університетах-партнерах згідно з двосторонніми угодами. В межах ERASMUS+ KA1 факультет психології має угоди з університетами: NOVIA University of Applied Sciences (Finland); Masaryk University in Brno (Czech Republic); Pecs University (Hungary); University of Social and Humanitarian Sciences in Warsaw, SWPS (Poland); Higher Linguistic School in Częstochowa (Poland); The John Paul II Catholic University of Lublin (Poland); Salzburg University (Austria); University of Kassel (Germany); University of Granada (Spain).

## **5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність**

### **Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевирити досягнення програмних результатів навчання?**

Контрольні заходи для оцінювання ПРН здобувачів ОП здійснюються на основі комплексної системи оцінювання навчальної успішності, яка ґрунтується на Європейській кредитно-трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС) та складається з семестрового (поточного) та підсумкового контролю. Критерії оцінювання за ОП регулюються принципами та правилами, які викладені у п.4.6 Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ (<https://cutt.ly/RVoFflU>), у Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>) та Положенні про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>). В період пандемії, додатково - тимчасовим порядком проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУТШ ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal\\_ekz%20sesii%20dyst\\_techn.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_techn.pdf)).

Семестрова оцінка інтегрує оцінювання РН студентів у сесійний та міжсесійний період. Основними формами контролю у сесійний період є оцінювання поточної активності студентів у всіх формах навчальних занять (лекція, семінарські, практичні заняття та самостійна робота) та методах контролю (усна відповідь, презентація, участь в дискусії, виконання практичних завдань тощо). В ході самостійної роботи студенти виконують письмові завдання, проєктні та практичні завдання з дисципліни, розробляють кейси, що також підлягає оцінюванню. Підсумковий контроль в рамках окремих ОК реалізується як перевірка набутих магістрами знань, вмінь, комунікацій та позитивних самозмін відповідно до РН певних ОК і здійснюється у формах іспиту, заліку, захисту звітів з практики. . Форми поточного контролю та критерії оцінювання по кожній навчальній дисципліні чіткі та зрозумілі і регламентуються робочою програмою ОК. Результати навчальної діяльності студента оцінюються за 100 бальною шкалою ЄКТС та за національною шкалою.

Завершується навчання за ОП комплексним кваліфікаційним іспитом та захистом кваліфікаційної роботи магістра. В програмі кваліфікаційної роботи магістра як навчальної дисципліни (ОК 8) зазначені вимоги до виконання кваліфікаційних робіт.

Рівень сформованості ПРН, достатніх для вирішення типових завдань в рамках ОП, визначаються: здатністю використовувати теоретичні знання (усна відповідь, тестування, виконання контрольних завдань), практичні вміння (підготовка презентацій за темою, виконання практичних та проєктних робіт, реферативний огляд), сформованістю комунікативних компетентностей (участь в обговореннях, конференціях, підготовка публікацій), компетентностей автономності та відповідальності (відповідальне ставлення до принципів академічної доброчесності, вміння працювати індивідуально та в команді, повага до інших суб'єктів навчального процесу, автономність, академічна мобільність).

### **Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?**

Згідно діючих нормативно-правових документів МОН України і КНУТШ формами контролю навчальних досягнень студента є поточний семестровий та підсумковий контролі. Процедура оцінювання результатів навчання (особливостей організації процесу оцінювання, критеріїв оцінювання тощо) регулюється п.7 Положення про

організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://cutt.ly/RVoFfIU>). Результати навчання, стратегії та критерії оцінювання визначаються для ОП загалом та кожного її ОК окремо і фіксуються у відповідних нормативних документах КНУ – описі Освітньо-професійної програми, робочих програмах навчальних дисциплін, які є у відкритому доступі. Форми контрольних заходів та система накопичення балів упродовж навчального періоду чітко визначаються у робочих програмах навчальних дисциплін та виробничій практиці та є оприлюдненими на сайті факультету. Інформація про вимоги і положення РНП обов'язково доводиться до відома студентів на початку викладання дисципліни/практики. Прозорість та зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень студента забезпечується шляхом їх чіткого визначення у РНП та своєчасного доведення інформації до студента, зокрема, кількість балів, набраних при поточному контролі у різних його формах. Поінформованість та зрозумілість критеріїв оцінювання дозволяє студенту самостійно вибудовувати власний план академічної активності, бути вмотивованим на досягнення та контролювати показники своєї успішності з конкретної дисципліни.

### **Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?**

За ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» контрольні заходи навчальної діяльності її учасників проводяться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ (<https://cutt.ly/RVoFfIU>). Вся необхідна інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оприлюднена на сайті факультету психології (<https://psy.knu.ua/ua/study/programs/educationalprograms>). Здобувачів ВО на початку семестру повідомляється про: 1) форми і критерії оцінювання за дисциплінами під час семестрового контролю: обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий контроль, терміни і форми проведення поточного контролю, терміни виконання індивідуальних завдань, критерії оцінювання (відображені у РНП, донесено на початку семестру НПП на заняттях і консультаціях); рейтинг у балах (на останньому занятті, перед іспитом); 2) форми і критерії оцінювання практичної діяльності студента (на початку виробничої практики), рейтинг у балах виставлений керівником практики (перед захистом; відображено у РП); 3) критерії атестації (вимоги до захисту кваліфікаційної роботи та допуску до складання комплексного іспиту з психології). На основі чинних вимог і зворотного зв'язку від здобувачів ВО НПП корегують методи оцінювання при оновленні РПН. Відповідно до навчального плану, графіку навчального процесу / екзаменаційної сесії здійснюється підсумковий контроль з навчальних дисциплін та виробничої практики, підсумкова атестація.

### **Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?**

Форми атестації здобувачів за ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» ґрунтуються та відповідають затвердженому стандарту вищої освіти України за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України №564 від 24.04.2019 р.: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf>). Згідно стандарту вищої освіти формами атестації визначено: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи та складання атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену. Дотримання цих вимог та стандартів зафіксовано у п. 3 «Форми атестації здобувачів вищої освіти» - в описі Освітньої програми, яка розміщена на сайті факультету у відкритому доступі (<https://psy.knu.ua/files/study/educational-programs/ua/>). Якість виконання студентом кваліфікаційної роботи та складання атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного іспиту з психології дозволяють перевірити досягнення здобувачем освіти програмних результатів навчання, які закріплені в описі Освітньої програми.

### **Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Процедура проведення контрольних заходів регулюється розділами 4, 7 та 8 Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/RVoFfIU>) а також Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУТШ [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal\\_ekz%20sesii%20odyst\\_tech.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20odyst_tech.pdf). (<http://surl.li/ipsg>). Програмні компетентності, результати навчання, критерії оцінювання, контрольні заходи та форми атестації здобувачів вищої освіти закріплені в п. 1-3 ОПП (<https://psy.knu.ua/study/e-programs#128-184-01-osvitno-profesiina-programa>). Опис процедур проведення контрольних заходів, конкретизація шкал оцінювання, критерії, залікові та екзаменаційні вимоги та ін. містяться в робочих програмах навчальних дисциплін. В ході освітньої діяльності НПП, які входять до групи забезпечення освітнього процесу за даною ОП, систематично здійснюють моніторинг обізнаності здобувачів ВО з процедурами проведення контрольних заходів. Зазначені інформаційні заходи забезпечують обізнаність студентів з процедурами здійснення контролю знань. Всі вищезгадані документи знаходяться у вільному доступі на сайті факультету психології. Згідно нормативних документів КНУТШ для здобувачів ВО за ОПП допускається встановлення індивідуальних термінів проведення контрольних заходів, зокрема семестрового контролю (за умов наявності поважних причин можливе дострокове складання заліків та іспитів).

### **Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП**

Дотримання екзаменаторами вимог Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статуту університету, Етичного кодексу університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the>

university-community.pdf), Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ (<https://cutt.ly/RVoFfIU>), Положення про екзаменаційну комісію, Положення про забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (пункт 7.2) (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), а також, дії системи моніторингу якості освіти у процесі оцінювання здобувачів ВО забезпечують їхню об'єктивність..

Діючі на ОП форми контролю і критерії оцінювання обговорюються і затверджуються на засіданні кафедри психології розвитку з опорою на принципи об'єктивності, плановості, системності, дотримання академічної доброчесності, уникнення конфлікту інтересів,

На іспитах для забезпечення об'єктивності оцінювання контроль здійснюється екзаменаційною комісією у складі двох НПП - викладача дисципліни та НПП, який не приймав участі у її викладанні. У разі виникнення конфлікту інтересів, здобувач може подати апеляцію, яка розглядається апеляційною комісією факультету. Інформування студентів щодо процедур контролю та критеріїв оцінювання на початку семестру, своєчасне оголошення балів, отриманих за семестр сприяє об'єктивності оцінювання та запобіганню конфліктних ситуацій. Конфлікту інтересів під час проведення іспитів за період функціонування ОП не було виявлено.

### **Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП**

Порядок повторного проходження контрольних заходів регулюється Пунктом 7.3 Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/RVoFfIU>). У випадках отримання незадовільних оцінок згідно процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання (п. 7.2 Положення), згідно вимог щодо забезпечення прозорості оцінювання, створення рівних можливостей і упередження несправедливих пільг (п. 7.1.8. Положення) і порушення процедури оцінювання (п. 7.1.9. Положення) з навчальних дисциплін може відбуватися повторне складання іспиту/заліку. Студент має дозвіл ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру у випадку, якщо під час семестрового контролю отримано не більше двох незадовільних оцінок. Повторне складання іспитів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз – викладачу дисципліни, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету. Якщо студент був допущений до складання іспиту/заліку, але не з'явився без поважної причини, то вважається, що він використав першу спробу пройти семестровий контроль і має академічну заборгованість. У разі поважної і документально підтвердженої причини – для студента затверджується індивідуальний графік семестрового контролю. У всіх інших випадках, коли студент не склав екзаменаційну сесію, він підлягає відрахуванню. За період функціонування ОП прикладів застосування процедури повторного проходження контрольних заходів і потреби її застосування не було.

### **Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП**

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регулюється п. 7.1-7.3 Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/RVoFfIU>), Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у КНУ імені Тараса Шевченка від 3.11.2014 р.

З метою запобігання суб'єктивності та упередженості оцінювання знань здобувачів ОП підсумковий контроль здійснюється у письмовій формі. У випадку незгоди здобувача з результатами оцінювання студент має право звернутися до викладача за поясненням або оскарженням отриманої оцінки. В разі незгоди з рішенням оцінювача студент може звернутися до декана факультету з умотивованою заявою щодо неврахування оцінювачем важливих для підвищення оцінки моментів та обставин при оцінюванні. За час дії ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» оскаржень здобувачами ВО результатів контрольних заходів та процедури їх проведення не було.

### **Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?**

- Статут КНУТШ (п. 7.16.) (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>);
- Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ (п.9.8, п.10.7, окремі пункти у розділах 7 та 8) (<https://cutt.ly/RVoFfIU>);
- Положення про систему забезпечення якості освіти в КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>);
- Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>).
- Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату в КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-in-University.pdf>).
- Ухвала ВР Про репутаційну політику КНУТШ (<https://cutt.ly/hIhjkKS>).
- Ухвала ВР Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти (<http://surl.li/azapg>).

Дотримання академічної доброчесності (АД) в КНУТШ ґрунтується на положеннях Конституції України, законів «Про освіту» (розділ V, стаття 42) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>), «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», на досвіді провідних вітчизняних і зарубіжних ЗВО.

Для моніторингу дотримання АД учасниками освітнього процесу рішенням Вченої ради в КНУТШ створено Комісію з питань етики, діяльність якої регулюється Положенням про Постійну комісію Вченої ради з питань етики КНУТШ (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>).

### **Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?**

Згідно з положенням ст.69 Закону України «Про вищу освіту» в КНУТШ створена система заходів, що регулюється Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ та передбачає впровадження і використання відповідних технологічних рішень та інструментів. (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-in-University.pdf>)

Договір про співпрацю КНУТШ з ТОВ «Антиплагіат» передбачає обов'язкову перевірку кваліфікаційних робіт магістрів програмою Unichек на унікальність (відсутність академічного плагіату, фальсифікації результатів дослідження). Показник унікальності роботи 60% та вище є підставою допуску її до захисту. В іншому випадку на основі рішення кафедри робота повертається на допрацювання та повторну перевірку.

Додатковими засобами є інструменти, що знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет й визнані науковою спільнотою.

Іншими засобами протидії порушенням академічної доброчесності на ОП є:

- розробка НПП навчальних завдань, які містять дослідницький компонент і орієнтовані на самостійне виконання;
- практика інноваційної тематики кваліфікаційних робіт здобувачів ВО, що унеможлиблює плагіат;
- оприлюднення результатів досліджень учасників ОП, створення електронного репозитарію текстів кваліфікаційних робіт.

### **Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?**

Популяризація академічної доброчесності (АД) у КНУТШ здійснюється через доступність інформації про принципи і норми академічної діяльності. <https://saiup.org.ua/universiteti-uchasniki/>; Офіційні документи, що регулюють питання політики, стандартів, процедури дотримання АД оприлюднено на сайті КНУТШ: Положення Про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у КНУТШ, Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ та Етичний кодекс університетської спільноти.

Питання АД є предметом постійної уваги та обговорення НПП ОП, опитування студентів [http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity\\_pro\\_doslidzhennya](http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya), входить до змісту ОК1 ОП (тема 5). НПП систематично приймають участь в програмах підвищення кваліфікації відділу забезпечення якості освіти КНУТШ, де питанням академічного плагіату і самоплагіату приділяється постійна увага, так семінарах (з правового виміру академічної доброчесності в ІМВ КНУТШ (17.04.19) задіяному в SAIUP project <https://saiup.org.ua/universiteti-uchasniki/>) та вебінарах (Форумі академічної доброчесності НАЗЯВО, 04.10.22)

Для заохочення студентів до використання достовірних джерел і коректних посилань в КНУТШ створено атмосферу поваги до принципів АД, обов'язковості їх дотримання. Для АД магістрів ОП проводяться бесіди і консультації про процедури і правила дотримання АД при підготовці кваліфікаційних робіт, тез, статей, надання достовірної інформації про результати власної навчальної, пошукової діяльності, джерела інформації, методи дослідження.

### **Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП**

Порядок вирішення питань щодо порушення академічної доброчесності (АД) регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ та Етичним кодексом університетської спільноти. Процедуру виявлення та встановлення фактів порушення АД визначає Вчена Рада Університету згідно вимог Закону України «Про освіту» (ст. 42) та спеціальних законів. Комісія з етики КНУТШ займається питаннями контролю за дотриманням принципів АД та вчасного реагування на їх порушення. Обов'язками цього дорадчого органу є розгляд заяв щодо порушення АД.

Для здобувачів ВО за порушення АД передбачена відповідальність у вигляді перездачі ОК ОП, недопуску до захисту кваліфікаційної роботи, відрахування з КНУТШ, позбавлення академічної стипендії, пільг з оплати навчання, тощо. Про обов'язковість дотримання норм академічної доброчесності та про відповідальність за їх порушення поінформовані як здобувачі освіти, так і НПП (пп.3.1.1, 5.6,5.7, 9 Положення).

Керівник роботи здійснює експертну оцінку роботи магістра: відправляє її для перевірки на плагіат і з урахуванням звіту подібності робить свій письмовий висновок про відсутність плагіату в роботі. Допуск до захисту проводиться з врахуванням експертної оцінки Керівника. В разі недотримання норм АД в тексті кваліфікаційної роботи магістр і науковий керівник несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства

За час дії ОП випадків виявлення порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти зафіксовано не було.

## **6. Людські ресурси**

### **Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?**

Конкурсний добір викладачів ОП є прозорою і демократичною процедурою конкурентного визначення більш підготовленого претендента на посаду. Цей процес регулюється нормами Закону України «Про вищу освіту», Статутом КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Порядком конкурсного відбору на посади НПП у КНУТШ <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1863>). Конкурс на заміщення вакантної посади оголошується наказом ректора, оголошення публікується у друкованих періодичних виданнях (Освіта України) та на сайті Вченої ради Університету (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=64>). Вимоги до претендента зазначаються у службовому поданні від кафедри/факультету. Для підтвердження своєї компетентності претендент надає наступний пакет документів: звіт про результати роботи за попередній період або CV, список наукових і навчально-методичних праць, рецензію на відкриту лекцію або доповідь на задану тему, пов'язану з проблематикою кафедри, витяги із протоколу засідання кафедри та вченої ради факультету, а також всі наявні дипломи та сертифікати.



Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП під час конкурсного добору забезпечується урахуванням академічної та професійної кваліфікації НПП: наявності наукового ступеня або диплома магістра, суттєвих здобутків наукової та практичної діяльності, наукових та навчально-методичних публікацій з тематики дисциплін ОП, які передбачені для викладання її програмою.

### **Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

Роботодавці залучаються до організації освітнього процесу на всіх стадіях його організації та реалізації:

- під час організації та проведення виробничої практики (ОК7 ОП). Факультет психології має договори про співпрацю з Центром психології і розвитку "Київський дворик", Київським інститутом раціонально-інтуїтивної психотерапії "Я", які спеціалізуються на наданні комплексної психологічної допомоги дітям та їх батькам, та ін.
- для роботи в ЕК ОП в різні роки запрошуються відомі в Україні спеціалісти-практики, керівники практичної підготовки: 1) Павло Лушин - засновник та чинний президент Всеукраїнської Асоціації екологічної допомоги, керівник одного з перших підрозділів системи психологічної служби в ЗВО України; 2) Сергій Яковенко - спеціаліст з проблем суїцидології, керівник науково-практичного центру «Діти Чорнобиля» Інституту психології, (з 1986), перший проректор Київського інституту сучасної психології та психотерапії (2015-2021); 3) Віталій Панок – директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України.
- під час проведення спільних заходів (конференцій, науково-практичних форумів, семінарів та ведінарів, круглих столів, днів кар`єри тощо) у процесі роботи та в кулуарах заходів відбуваються дискусії, консультації та обговорення зі стейкхолдерами - представниками професійних психологічних ГО, центрів психологічної допомоги населенню, закладів дошкільної, середньої та вищої освіти різних типів та форм власності.

### **Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

КНУТШ забезпечує можливість залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до викладання, наукового консультування шляхом зарахування на частину ставки і погодинної оплати їх праці, а також за сумісництвом. Проте практики залучення сторонніх фахівців до викладання на цій ОП з підготовки магістра психології не було. Натомість більша частина НПП, які забезпечують реалізацію ОП, окрім наукових і педагогічних здобутків має практичний досвід професійної діяльності, яку здійснюють і по сьогодні. Так, проф. Мілютіна (ВК1.02, ВК2.03,) має 20 річний досвід роботи в дитячій психіатрії, наркології, сімейній та індивідуальній психотерапії. і дослідження HR-спеціалістів та професійних організацій і самозайнятих фахівців. Фахівець з судової експертизи проф. Яблонська (ОК3, ВК01, ВК03) та доц. Дембицька Н.М. (ОК14, ВК2.02) передають учасникам програми навчання досвід психотерапевтичної роботи з військовослужбовцями та членами їх родин. Доц. Прокопович (ОК12, ВК2.04) спирається у викладанні дитячої патопсихології, основ суїцидології та роботи з залежностями на свій професійний досвід лікаря-психіатра. Доц. Трофімов (ОК13) понад 15 років розробляє і проводить різноманітні програми навчання А доц. Булатевич (ОК2, ВК1.04, ВК2.01) і доц. Рябич (ОК9, ОК10) передають магістрам ОП власний досвід консультування батьків і дітей в районних Центрах соціальних служб сім'ї, дітей та молоді м. Києва (РЦСССДМ).

### **Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння**

В КНУТШ діє Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та НПП КНУТШ (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1997>); KNU professionals Digital skills Pro - програма розвитку цифрових компетентностей викладачів (<https://www.facebook.com/kyiv.university/posts/5392026514155920>); KNU Teach Week - платформа для фахового розвитку НПП, підвищення рівня пед.майстерності (<http://www.univ.kiev.ua/news/11415>); Відділ академічної мобільності ([https://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=2&lang=uk](https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk)).

Академічна мобільність надає можливість НПП ОП брати участь у міжнародних програмах академічних обмінів і стажувань. За період існування ОП скористались можливістю пройти міжнародне стажування викладачі ОП : доц. Трофімов А. Ю. (International Staff Week on Virtual Education and Project-Based Learning за програмою Erasmus+ Global / Новія; Фінляндія, м. Вааса, 2018 р.), доц. Пашенко С.Ю. (Нортумбрійський університет, м. Ньюкасл-на Тайні, Великобританія, 2019 р.), професор Власова О.І. та професор Яблонська Т.М. (Інститут досліджень сім'ї та соціальної роботи Люблінського католицького університету імені Іоана Павла ІІ, м. Люблін, Польща, 2019 р.). В 2021 році гарантом та НПП ОП на базі Міжнародної літньої школи "Національні психологічні школи: Історія та сучасність" (з 2016 року спільно ОНУ ім. І.І. Мечникова) створена програма підвищення кваліфікації викладачів, в межах якої НПП Булатевич Н.М., Власова О.І., Запека Я.Г., Пашенко С.Ю., Яблонська Т.М. підвищили свою кваліфікацію.

### **Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності**

З метою стимуляції розвитку викладацької майстерності у КНУТШ функціонує цілісна система матеріального та нематеріального (в тому числі й морального) заохочення НПП.

Так, відповідно до наказу № 71-32 від 31.01.2014 р. «Про затвердження Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності» щороку відбувається преміювання НПП з високою публікаційною активністю, авторів наукових монографій, публікацій у високорейтингових міжнародних періодичних виданнях.

Щорічно в усіх структурних підрозділах КНУТШ обирається кращий викладач року, якій отримує відзнаку від Вченої ради Університету (НПП ОП - доц. Крайніков Е.В., 2020 р.) Також викладачі отримують заохочення у вигляді подяк, грамот Так, гаранту ОП Власовій О.І. в 2019 році вручено Почесний знак Вченої ради КНУТШ. У 2021 році

викладач програми Пашенко С.Ю. відзначена почесною грамотою МОН України, тощо Важливим нематеріальним заохоченням слід вважати сприяння кар'єрному зростанню НПП (рекомендації до докторантури та набуття наукового ступеня, присвоєння вченого звання, організація міжнародних фахових заходів на базі КНУТШ, участь НПП ОП у міжнародних заходах за кордоном, науково-педагогічне стажування як в Україні, так і за кордоном на грантовій основі, відповідно до існуючих договорів); безоплатна допомога у виданні наукових монографій, статей у журналах КНУТШ, навчальних підручників і посібників, методичних рекомендацій на базі ВЦ "Київський університет".

## 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

### **Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?**

Досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП гарантується належними матеріально-технічними та фінансовими ресурсами КНУТШ, а також відповідним навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу. Матеріально-технічні ресурси (аудиторне і комп'ютерне обладнання, навчальна лабораторія, навчально-методичний кабінет імені академіка В.А. Роменця факультету психології, наукова бібліотека університету імені М. Максимовича, тощо) забезпечують якісне досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП, зокрема:

- належно обладнані мультимедійні (8) та тренінгові (3) аудиторії дозволяють НПП проводити лекційні і практичні заняття на сучасному рівні;
- бібліотечний фонд наукової бібліотеки КНУТШ відповідає ліцензійним умовам спеціальності «Психологія» і даної ОП; бібліотека передплачує світові та українські фахові видання, пропонує НПП і магістрам доступ до світових баз періодики (в тому числі Scopus, WoS) та повнотекстових баз даних;
- активно використовується в навчальному процесі постійний доступ до мережі Internet, платформ Zoom та Google Meet усіх учасників ОП на ліцензійній основі;
- для реалізації емпіричних досліджень магістрантів ОП навчальна лабораторія ім. Г. І. Челпанова пропонує лабораторне обладнання (поліграф, периметр, колірест, тонометр, тренومتر, метроном та ін.);
- спеціалізований комп'ютерний клас з відповідним програмним забезпеченням дозволяє здобувачам ОП виконувати практичні завдання з навчальних дисциплін та самостійні проекти.

### **Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?**

КНУТШ забезпечує здобувачам ВО безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності, участь у конференціях, конкурсах, представлення своїх робіт для публікації. Можлива міжнародна академічна мобільність; вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених ОП та робочим навчальним планом; користування культурно-освітньою, побутовою, оздоровчою базами КНУТШ; забезпечення гуртожитком на строк навчання у порядку, встановленому законодавством. На факультеті психології створено сучасний коворкінг, де магістранти зможуть з користю проводити час та готуватися до занять (ауд. 410). Для надання зворотного зв'язку щодо процесу навчання та/або освітнього середовища в цілому, магістранти мають змогу звертатися до адміністрації факультету (декана, заступників декана), завідувачів кафедр, лаборантів кафедр та до навчальної частини. Інтереси студентів магістратури представлено через уповноваженого представника на засіданні Вченої Ради факультету (Голова Студпарламенту). Задля виявлення і врахування потреб магістрантів у КНУТШ проводяться щорічні соціологічні опитування. Інформація про дотичні результати (15-17 хвилі моніторингу) [http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity\\_pro\\_doslidzhennya](http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya), регулярно обговорювались на засіданнях кафедри та ВР факультету. Останній в цілому позитивний зворонгій зв'язок магістри ОП надали на засіданні кафедри (Протокол №4 від 30.09.22.) після обговорення результатів їх асистентської практики.

### **Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?**

Безпечність освітнього середовища для життя і здоров'я здобувачів ВО - важливий пріоритет діяльності адміністрації та НПП КНУТШ. Для цього в аудиторних корпусах, гуртожитках та ін. частинах закладу регулярно проводиться перевірка стану протипожежної безпеки, відповідності приміщень діючим санітарним нормам, що регламентується внутрішніми наказами КНУТШ та забезпечується персоналом управління корпусами. Заходи з безпеки є обов'язковими для всіх співробітників, про що йдеться в Розділі 7. Охорона праці Колективного договору працівників КНУТШ та адміністрації закладу. В правилах внутрішнього розпорядку КНУ наголошується, що виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями, є обов'язком його працівників. На сторожі соматичного і психічного здоров'я студентів стоять Університетська клініка та Психологічна служба КНУ. Співробітники Служби здійснюють консультування, психопрофілактичну та просвітницьку роботу, забезпечують виробничу практику та організують діяльність студентів-волонтерів для підтримки психічного здоров'я здобувачів ВО. (<https://www.facebook.com/psy.service.knu>) Через систему студентської профспілки та інших органів студентського самоврядування учасникам навчання надаються пільги для санаторно-профілактичного лікування. На випускової кафедрі ОП (психології розвитку) значна увага приділяється створенню атмосфери доброзичливості

та продуктивного спілкування.

**Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?**

Головним механізмом освітньої підтримки учасників програми є систематичне використання НПП активних методів навчання у викладанні обов'язкових та вибіркових дисциплін (керована дискусія, кейс-метод, проєкний метод, використання системно-моделюючого та імітаційно-рольового підходів до вирішення психологічних проблем), які максимально залучають до участі у процесах навчання здобувачів ОП. Консультативна підтримка магістрантів ОП забезпечується викладачами програми, науковими керівниками їх кваліфікаційних робіт, керівниками виробничої та асистентської практик, передбачених навчальним планом. З організаційних питань учасники ОП можуть отримати консультацію у заступника декана з навчальної роботи та фахівців навчальної частини факультету психології. Студента, який зацікавлений в наявних для нього можливостях та необхідних умовах академічної мобільності, всебічно проконсультує заступник декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків, працівники Відділу академічної мобільності КНУТШ. У пошуку шляхів розв'язання проблем побутового характеру та освітньої соціалізації студенти звертаються до заступника декана з організаційної та виховної роботи. Організації самоврядування здобувачів ВО (Студпарламент, Профспілка студентів і аспірантів, Наукове товариство студентів та аспірантів факультету психології <http://www.psy.univ.kiev.ua/ua/science/htsa>) відділ сприяння працевлаштуванню також здійснюють організаційну, інформаційну, та консультативну підтримку учасників ОП.

В плані соціальної підтримки магістрантам, які навчаються на денній формі навчання за кошти державного бюджету, призначаються академічні стипендії. Підставою для цього є наказ про зарахування до магістратури або рішення стипендіальної комісії КНУТШ у кінці поточного семестру навчання. Згідно встановленого порядку (<https://studmisto.knu.ua/dormitories>) іногороднім студентам, які навчаються на денній формі навчання, надається місце у гуртожитку студентського містечка Університету. Соціальна підтримка здобувачів вищої освіти забезпечується їх обов'язковим представництвом у складі Вченої Ради факультету. Делеговані студенти (Голова Студпарламенту, Голова Студентської профспілки) представляють також і інтереси магістратури. Відповідно до результатів опитувань (<https://psy.knu.ua/ua/study/educational-programs/educationalprograms>), учасники ПО задоволені якістю організації освітнього середовища закладу. За час існування ОП скарг та нарікань на недостатність освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки не надходило.

**Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)**

Серед здобувачів ОП немає осіб з особливими освітніми потребами. Проте на факультеті психології, де розроблена та здійснюється програма, створені умови для забезпечення реалізації права на освіту таких студентів. Зокрема, у закладі розроблені і діють документи, які регулюють перебування осіб з особливими освітніми потребами в ЗВО: Порядок супроводу осіб з інвалідністю (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/equal-opportunities/Poryadok-suprovodu-osib-z-invalidnistyu.pdf>), Пам'ятка про правила комунікації із людьми з інвалідністю (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/equal-opportunities/Pamyatka-pro-pravyla-komunikaciyi-iz-lyudmy-z-invalidnistyu.pdf>). В межах реалізації Концепції розвитку інклюзивної освіти "Університету рівних можливостей" (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/equal-opportunities/Concept-of-inclusive-education-development.pdf>) у КНУТШ створено безбар'єрне освітнє середовище, забезпечено фізичний доступ осіб з особливими потребами до всіх приміщень (встановлено пандуси, працюють ліфти достатньої площі для пересування людини на візку), доступними є медичні сервіси Університетської клініки та Психологічної служби КНУТШ, На факультеті психології також створені сучасні умови для навчання і самостійної роботи таких студентів, їх доступу до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів та наукометричних баз даних, виконання завдань поточного і підсумкового контролю діяльності, належне технічне оснащення аудиторного фонду, студентського коворкінгу, читальної зали.

**Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?**

Політика КНУТШ з врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією, базується на Конституції України та Законі України "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні". Вона спрямована на: недопущення дискримінації; створення умов для своєчасного виявлення її фактів та забезпечення ефективного захисту осіб або груп осіб, які постраждали від дискримінації; виховання і пропаганду серед студентів та НПП КНУТШ поваги до всіх осіб незалежно від їх особливих ознак, поширення просвітницької діяльності у цій сфері. В основу врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, окрім зазначених правових засад, покладено Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», в якому сексуальні домагання визнані одним з проявів дискримінації за ознакою статі, і класифікуються як гендерне насильство. Діючий в КНУТШ Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього

процесу КНУТШ, введена в дію наказом ректора № 897-32 від 10.11.2021 <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1885>, наголошують на неприпустимості подібних дій як по відношенню до здобувачів ВО, так і стосовно співробітників університету. Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в КНУТШ, введений в дію наказом ректора № 79-32 від 08.02.2022 <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2008>

Політика КНУТШ щодо врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, здійснюється відповідно до норм Конституції України та її законодавчих актів, що регулюють правові відносини у сфері освіти та науки. Її основні положення зафіксовані у Статуті університету (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>)

З метою врегулювання таких ситуацій у КНУТШ діє «Антикорупційна програма», Документ є комплексом правил, стандартів та процедур запобігання та виявлення корупції у діяльності працівників КНУТШ. (<http://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/>).

Розв'язання конфліктів у Університеті здійснюється відповідно до Порядку вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%BF%D0%B4%D1%84.pdf>). Цей документ передбачає відповідні дії керівника підрозділу, в якому виник конфлікт, аналіз ситуації Постійною комісією з етики, консультацій за участю Профспілки студентів, Студпарламенту, Юридичного відділу КНУТШ, Психологічної служби КНУ. Всі зазначені документи знаходяться у вільному доступі для учасників ОП на інформаційних ресурсах закладу. За час існування ОП на факультеті психології випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань не зафіксовано. Адміністрація, НПП, куратори студентських груп проводять активну роботу з профілактики педагогічних конфліктів на факультеті, запобігання виникненню у студентів конфліктних ситуацій на побутовій основі.

## 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

**Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет**

- Наказ ректора №729-32 від 11.08.2017 "Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника" з додатками 1-7, які деталізують алгоритм розробки ОП [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz\\_Form\\_Doc-729-32\\_11-08-2017.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf);
- Наказ ректора №158-32 від 05.03.2018 "Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм" [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok\\_OP.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf);
- Наказ ректора №595-32 від 05.07.2019 "Про внесення змін до наказу від 11.08.2017 за №729-32 в частині затвердження форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми" року за <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Zmina%20oformy%20OOP.pdf>;
- Наказ ректора №601-32 від 08.07.2019 "Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм";
- Положення про гарантії освітньої програми в КНУТШ, наказ ректора № 806-32 від 10.12.2020 <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1678>;
- Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ, наказ ректора № 17 0-32 від 11.04.2022 <https://cutt.ly/RVoFfIU>;
- Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, наказ ректора № 384-32 від 12.06. 2020 <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>

**Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?**

Підставами для перегляду ОП та ініціювання пропозицій щодо внесення змін до неї, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://cutt.ly/RVoFfIU>) та Наказом ректора «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok\\_OP.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf)) є: зміни у нормативних документах КНУТШ, висновки щорічного моніторингу ОП, рішення Вченої ради Університету, рішення Вченої ради факультету психології, рекомендації потенційних роботодавців, зміни у законодавстві тощо.

Беззаперечною підставою перегляду ОП став наказ № 564 від 24.04.2019 МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Відповідно до стандарту в ОП було переглянуто окремі фахові компетентності спеціальності (№№№ 2,3,6,9,11,12,13), що стало причиною перекваліфікації їх у спеціальні (фахові, предметні) з акцентом на формуванні професійних здатностей; переглянуто і доповнено перелік програмних результатів навчання (ПРН 4-7,10-13,15-19), що зумовило внесення відповідних змін як до переліку компетентностей і програмних результатів, так і до матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП. Тому у 2020 р. 26.06.2020) затверджена нова редакція ОП, введена в дію наказом ректора від 20.10.2020 р. за №660-32.

Нині діюча редакція ОП затверджена ВР КНУТШ 07.02.2022 і введена в дію Наказом ректора №156-32 від 13.03.2022 р. ([https://psy.knu.ua/index.php?review=1&option=com\\_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=429&id=1722&Itemid=100000000000](https://psy.knu.ua/index.php?review=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=429&id=1722&Itemid=100000000000)), реалізує прийняту в Університеті Концепцію вивчення іноземних мов студентами неспеціальних факультетів/інститутів КНУТШ <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Concept-of-studying-foreign-languages-at-non-special-faculties-and-institutes-in-University.pdf> та містить в переліку обов'язкових дисциплін англомовні курси (ОК4,

ОК9, ОК10.)

Фактично з моменту відкриття (2018р.) перегляд ОП відбувався кожні 2 роки з урахуванням результатів загально-університетського і локального моніторингу. Звіти моніторингу подаються до відділу забезпечення якості освіти КНУТШ і є підставою для ініціювання змін до ОП.

Локальний моніторинг здійснює робоча група на чолі з гарантом ОП із залученням академічної спільноти, роботодавців та представників студентства. Його результати, представлені у відгуках стейкхолдерів, обговорюються на засіданні кафедри психології розвитку.

Суттєвою складовою моніторингу ОП є опитування випускників. З часу її відкриття здійснено 3 випуски магістрів. Їх відгуки стосуються змісту і якості реалізації ОП, особливостей викладання та задоволення освітніх потреб і очікувань здобувачів. Позитивні відгуки випускників програми підтвердили її ефективність та перспективність змін в напрямі поглиблення індивідуальної освітньої траєкторії її учасників, розширення баз виробничої практики магістрантів.

### **Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП**

На виконання Положення «Про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ», розділ II.9 якого передбачає постійний моніторинг, періодичне оцінювання та перегляд освітніх програм, магістри ОП залучаються до моніторингових досліджень, які щорічно здійснюються Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень закладу відповідно до Положення «Про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників КНУТШ» ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_Oputuvanya\\_2020.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_Oputuvanya_2020.pdf)).

Опитування надає інформацію про актуальність ОП, відповідність очікуванням магістрантів змісту ОП та якості її складових, результатів навчання і набутих компетентностей, про ефективність форм і методів викладання, зрозумілість та прозорість оцінювання, показує задоволеність студентів якістю навчання, своїми успіхами, умовами навчання, підтримкою з боку НПП і адміністрації, студентоцентрованість і доброчесність освіти. Важливим аспектом опитування є відкриті питання про можливі зміни та покращення ОП. Результати останнього опитування (листопад-грудень 2021) демонструють позитивну оцінку якості освітніх послуг за ОП та відсутність пропозицій їх покращення ([http://unidos.univ.kiev.ua/?q=zvity\\_pro\\_doslidzhennya](http://unidos.univ.kiev.ua/?q=zvity_pro_doslidzhennya)).

Зворотній зв'язок від здобувачів ВО є традиційним і в організації передбачених програмою аудиторних занять і практик. Так, захищаючи звіти з практики магістри вказують на переваги та обмеження її організації, які враховуються у покращенні реалізації цих ОК.

### **Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП**

В Положенні про студентське самоврядування КНУТШ (<https://cutt.ly/jYVxgFT> визначено права і можливості студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, участі в управлінні Університету, делегування до дорадчих та робочих органів, вносення пропозицій щодо змісту навчальних планів і програм, удосконалення освітнього процесу, тощо. Рішення адміністрації не пізніше, ніж за 10 днів до прийняття, мають повідомлятися органам студентського самоврядування для їх своєчасного реагування.

Здобувачі ВО мають представників в методичних комісіях різного рівня (факультет, університет), студентському парламенті факультету психології. Відповідно до Положення про НМР КНУТШ до її складу входить 5 представників студентського парламенту (Наказ ректора №1194-32 від 26.12.2018"Про склад Науково-методичної ради КНУТШ" ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Sklad%20NMR%20TSNUK%20\(nakaz%201194-32%2026\\_12\\_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Sklad%20NMR%20TSNUK%20(nakaz%201194-32%2026_12_2018).PDF)

Обговорення питань внутрішнього забезпечення якості ОП відбуваються за участю представників студентського самоврядування. Студентський парламент та профспілка приймають участь у роботі ВР та НМК факультету факультету психології при розгляді питань перегляду ОП факультету.

З 2021 року у студпарламенті КНУ був створений Департамент соціологічних досліджень (<http://sp.knu.ua/wp-content/uploads/2021/06/розпорядження-114.pdf>), який безпосередньо може ініціювати збір інформації про якість ОП, викладання дисциплін та ін.

### **Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості**

До процесу контролю якості та періодичного перегляду ОП залучені представники роботодавців. Це працівники Психологічної служби КНУТШ, Центру соціальних служб м. Києва, освітніх (Український фіз-мат. ліцей, Інститут сучасної психології та психотерапії), науково-практичних (Інститут раціонально-інтуїтивної психотерапії «Я»), академічних установ (Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України), професійних ГО (Українська асоціація психології освіти і розвитку, Українська асоціація нейропсихології), ЗВО, в яких є психологічні кафедри. Такі стейкхолдери надають пропозиції щодо професійних компетентностей, результатів і напрямів діяльності випускників.

З цією метою на факультеті психології проводяться семінари, круглі столи, науково-практичні конференції та форуми, Дні відкритих дверей. Так, в рамках 1 та 11 Форумів "Психологічний супровід нормативного та анормативного розвитку дитини" обговорювалися зміст і якість підготовки психологів загалом та підготовки магістрів на ОП, зокрема. Пропозиції роботодавців враховуються у визначенні змісту варіативної частини ОП. Відповідно до плану роботи кафедри під час планування виробничої практики, а також наприкінці навчання за освітньо-професійною програмою до порядку денного засідання кафедри психології розвитку вноситься питання щодо форм організації виробничої практики та обговорення результатів підготовки магістрів за ОП. На засідання

запрошуються представники роботодавців та ін. стейкхолдери.

### **Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП**

Перший, другий та третій випуски здобувачів ОП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» відбулись наприкінці 2019, 2020 та 2021 років. На той час частина випускників програми стали членами ГО Українська асоціація психології освіти і розвитку (<http://UAPED.COM>), заснованої викладачами ОП у 2015 році, що дозволяє на заходах ГО зберегти активні контакти з молодими колегами та вчасно оновлювати інформацію щодо їх актуальної професійної позиції. Діляться своїми професійними здобутками та кар'єрними досягненнями випускники ОП і на сторінці кафедри психології розвитку у facebook <https://www.facebook.com/department.quality/> Як свідчить досвід, випускники ОП минулих років працевлаштовуються в громадських організаціях, що надають психологічну допомогу та здійснюють програми психологічної реабілітації різних категорій населення, у приватних центрах практичної психології, центрах раннього розвитку, в закладах дошкільної та шкільної освіти, наукових і науково-освітніх установах. Двоє випускників ОП 2019 року (Л. Шистко та В.Онищенко) зараз навчаються на кафедрі психології розвитку за програмою підготовки докторів філософії з психології. Ще двоє магістрантів 2021 року випуску (Т. Кротова та О.Ориляк) у 2021 році отримали пропозиції про працевлаштування після проходження виробничої практики у Центрі Соціальної служби сім'ї, дітей та молоді одного з районів м. Києва

### **Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?**

За час реалізації ОПП учасники освітнього процесу на її недоліки не вказували. Рівень досягнень та успішності, а також задоволеності учасників освітнього процесу ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» оцінюються шляхом моніторингу, обговорення на кафедрі та вченій раді факультету під час атестації та контролюється сектором забезпечення якості освіти КНУТШ [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/TSNUK\\_sector\\_monitoringu.PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/TSNUK_sector_monitoringu.PDF)

За результатами процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» кафедра планує удосконалення процедур моніторингу результатів навчання за ОП.

### **Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?**

Оскільки ОПП «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії» впроваджується з 2018 року, її попередніх акредитацій та відповідно зауважень не було. Але при написанні ОП та створенні нових редакцій програми було враховано досвід акредитації інших програм КНУТШ і, зокрема, факультету психології (з психології, педагогіки, соціальної роботи 2-го (2019-2021н. рр.) та 3-го рівня підготовки (2018 н.р.)

Гарант, робоча група та НПП програми уважно вивчали матеріали рішення ВР від 02 листопада 2020 р. стосовно аналізу результатів акредитації всіх ОП, які відбулись у 2019/2020н.р. та зміст аналітичної доповіді за результатами акредитацій у 2020/2021н.р., яка була представлена та обговорена на засіданні ВР КНУТШ 01.11. 21.

Досвід вивчення виявлених та таким чином об'єктивованих зауважень дозволив покращити якість підготовки ОП та викладання за нею, зокрема, в частині систематизації результатів репрезентативних досліджень викладачів кафедри психології розвитку та їхнього адресного наближення до дисциплін викладання ОП. Наслідок такої роботи - той факт, що наявність у списку літератури за обов'язковим та вибірковим ОК публікацій його викладача стало нормою методичного забезпечення ОП.

### **Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?**

Представники академічної спільноти були і є активно та змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП як на етапах розробки, затвердження (рецензування програми та експертизи її ОК), так і на етапах моніторингу ефективності ОП шляхом відвідування відкритих лекцій, формування і внесення пропозицій щодо змістовного наповнення і удосконалення ОП та її окремих навчальних дисциплін. Їхній внесок важко переоцінити у наданні рекомендацій щодо використання в освітньому процесі інноваційних технологій, схвалення до друку підручників та інших навчальних матеріалів НПП ОП, взаємному рецензуванні навчально-методичних матеріалів, спільної участі в обговореннях проблем викладання та ефективності ОП на засіданнях кафедри психології розвитку й суміжних підрозділів факультету психології, ВР факультету та КНУТШ, численних заходах (конференціях, методологічних семінарах, форумах та круглих столах, систематичних нарадах і консультаціях представників адміністрації КНУ та її підрозділів і гарантів програм) в межах яких питання внутрішнього забезпечення якості ОП є незмінною складовою порядку денного.

В контексті внутрішнього забезпечення якості ОП предметом обговорення на кафедрі стають і результати щорічного моніторингу студентів та викладачів КНУТШ (див. UNiDOS ([http://unidos.univ.kiev.ua/?q=zvity\\_pro\\_doslidzhennya](http://unidos.univ.kiev.ua/?q=zvity_pro_doslidzhennya)), які забезпечують зворотній зв'язок щодо якості освітнього процесу, умов дистанційного навчання, дотримання академічної доброчесності.

### **Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти**

Згідно р. 1.3 Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (Наказ ректора № 384-32. від 12.06.2020 <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>) у КНУТШ діє 5 рівнів системи забезпечення якості освіти:

- 1) Студенти та їх ініціативні групи здійснюють моніторинг інформаційного супроводу, академічної й неакадемічної підтримки здобувачів.
  - 2), Гарант, проектна група, НПП ОП, кафедра, роботодавці ініціюють, формують та реалізують ОП, здійснюють її поточний моніторинг.
  - 3) Адміністрація, ВР, НМК, група забезпечення навчального процесу факультету психології, органи студентського самоврядування, рада роботодавців відповідають за впровадження й адміністрування ОП, її щорічний моніторинг, аналіз потреб ринку праці.
  - 4) Н-М рада, Н-М центр організації освітнього процесу, відділи забезпечення якості освіти, академічної мобільності, дорадчі і консультативні органи (ректорат, профільні комісії ВР) здійснюють експертизу ОП, аналіз ресурсів забезпечення освітнього процесу, якості кадрів та підвищення кваліфікації НПП, н-м супровід академічної мобільності здобувачів ВО і НПП, готують рекомендації з супроводу ОП.
  - 5) Наглядова Рада, Ректор, ВР КНУТШ приймають рішення щодо стратегії і політики забезпечення якості, нормативних актів, програм дій і конкретних заходів, затвердження й закриття ОП.
- З 2021р. координує систему забезпечення якості освіти КНУТШ та розвиває культуру якості відділ забезпечення якості освіти <https://www.facebook.com/department.quality>

## 9. Прозорість і публічність

### **Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?**

Права і обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються законами України «Про освіту», «Про вищу освіту».

Внутрішніми положеннями, які регулюють взаємодію учасників освітнього процесу є:

- «Статут КНУ імені Тараса Шевченка» <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>
  - Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ <https://cutt.ly/RVoFfU>
  - Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>
  - Правила прийому до магістратури в КНУТШ <https://vstup.knu.ua/rules>
  - Положення про гаранта освітньої програми в КНУТШ <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1678>
  - Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03\\_12\\_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF);
  - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ [http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=804&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk)
  - Етичний кодекс університетської спільноти <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>
  - Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<http://surl.li/alemv>);
  - Колективний договір між колективом та адміністрацією КНУТШ <https://http://prof.univ.kiev.ua/prof2/category/documents/%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/>
- та іншими наказами і розпорядженнями по КНУТШ

### **Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки**

<https://psy.knu.ua/study/e-programs#128-481-arkhiv-proiektiv>

### **Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)**

<https://psy.knu.ua/study/e-programs#128-135-osvitno-profesiina-prohrama-psykhohiia-dytnstva-ta-simi-z-osnovamy-psykhoterapii>

## 11. Перспективи подальшого розвитку ОП

### **Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?**

Гарант програми О. Власова є експертом НАЗЯВО, засновницею і керівником наукової школи Психології соціалізації та розвитку особистості ([https://science.knu.ua/research/scientific\\_school/psykhologiya-sotsializatsiyi-ta-rozvytku-osobystosti/](https://science.knu.ua/research/scientific_school/psykhologiya-sotsializatsiyi-ta-rozvytku-osobystosti/))

Реалізація ОП відбувається у тісній співпраці з такими структурними підрозділами КНУТШ, як Інститут права,

філософський факультет, Психологічна служба закладу. Магістранти мають доступ до фондів і підписок бібліотеки КНУТШ <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>, навчально-методичного кабінету ім. Роменця, до спеціального приладдя лабораторії ім. Челпанова, можуть працювати як волонтери-консультанти у Психологічній службі КНУТШ, апробувати результати власних досліджень на численних науково-практичних заходах факультету психології, публікувати свої матеріали у часописах: Вісник КНУТШ. Серія «Психологія» <https://bpsy.knu.ua/index.php/psychology>, Socialization and Human Development. International Scientific Journal <https://www.shdisj.com/> та ін.

Усі викладачі ОП мають учений ступінь та наукове звання. За час існування програми два її викладачі отримали науковий ступінь доктора психологічних наук, 4 фахівця – звання доцента кафедри, ще 2 – звання професора. Діючий склад НПП програми забезпечує високу якість підготовки магістрів за ОП з дотриманням ліцензійних та акредитаційних вимог. Продовжуючи традиції підготовки кадрів філософсько-психологічної школи КНУТШ як класичного університету <https://psy.knu.ua/ua/faculty/history>, викладачі ОП розвивають її методологію в науково-прикладному аспекті, досліджуючи проблеми соціалізації і розвитку людини, яка є основою для кафедри психології розвитку з часу її заснування у 2009 році.

НПП ОП забезпечують поєднання освітньої та практичної складових ОП у співпраці з фаховими асоціаціями (УАПОР, УПА, НПА) та установами НАПН України. Гарант програми і всі її викладачі мають наукові публікації у МНБД Scopus та Web of Science, індексуються у БД Google Scholar (див. Таблицю 2)

Ефективність програми підготовки у 2018-2020 рр. становить 100%. Всі її випускники 2020 р. мають дипломи з відзнакою. У 2021 році кількість випускників з відзнакою - 88,88%. Про якість підготовки на ОП свідчать і такі здобутки її магістрантів: у 2019 р. Т. Родзинська посіла 1 місце в II етапі ВСО зі спеціальності «Медична психологія» (ХМУ); М. Розенфельд (2018) та О. Сидоренко (2020) в різні роки отримали дипломи III ступеня конкурсу наукових робіт з педагогічної та вікової психології (ПУНПУ ім. К. Д. Ушинського, м. Одеса); в 2020 р. О. Стружко за успіхи в навчанні здобула стипендію імені Героя Небесної Сотні Юрія Дяковського.

### **Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?**

Систематичне оновлення робочих програм навчальних дисциплін ОПП «Психологія дитинства і сім'ї з основами психотерапії» з урахуванням новітніх досліджень, наукових результатів та публікацій викладачів програми, пропозицій стейкхолдерів та інших учасників освітнього процесу.

- Апробація викладання англійською мовою окремих дисциплін програми.
- Збільшення кількості науково-прикладних проектів із залучанням учасників програми, спрямованих на вирішення конкретних психологічних проблем сучасної сім'ї та сімейної соціалізації дітей в українському суспільстві. Подавати такі проекти на конкурси, які оголошують МОН та міжнародні гранти.
- Залучення магістрантів до роботи в інтернаціональних дослідницьких групах з метою здійснення кроскультурних міждисциплінарних проектів.
- Активізація науково-прикладних досліджень з розробки вітчизняних та адаптації іншомовних психодіагностичних та психотехнічних інструментів роботи практичного психолога з дитячо-батьківським контингентом досліджуваних.
- Інтенсифікація інформаційної, консультативної та профорієнтаційної роботи з кращими випускниками бакалаврату КНУТШ та інших ЗВО задля збільшення набору магістрантів на програму, відповідно до меж ліцензійного обсягу ОП.
- Продовження роботи над розширенням бази міжнародних угод про співпрацю з міжнародними партнерами – освітніми установами психологічного профілю задля запровадження програми подвійного дипломування.

### **Запевнення**

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

*Таблиця 1.* Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

*Таблиця 2.* Зведена інформація про викладачів ОП

*Таблиця 3.* Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

\*\*\*

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від



імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.*

Інформація про КЕП

**ПІБ: Бугров Володимир Анатолійович**

Дата: 03.10.2022 р.

**Таблиця 1.** Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.01. Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності. 2022.pdf</i>	AS2CE/nJkJTfqF8d4myoqGnI5N8s9TYS1aIuOWOOO6U=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Фліпчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> . Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Напрями сучасної психотерапії. Психотерапія за методом В.Оклендер	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.02. Напрямки сучасної психотерапії. Психотерапія за методом В. Оклендер. 2022.pdf</i>	xRb/ujdxctj+HkME3d9TjbA3soDuFvMVPSMUtB5Go=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Фліпчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Напрями сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.03. Напрямки сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї. 2022 (2).pdf</i>	Z3gSE5X6vrCI2T+hHBKvbfZvPjZTzQszEUVJFzIXo/o=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Фліпчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Psychological training technologies /Технології психологічного тренінгу	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.04. Psychological Training Technologies. 2022.pdf</i>	NpyDAsCQdUjoT7h/aJe/dBTOF/4wKXzImy4JGmv6R1k=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Фліпчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> . Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Професійна та корпоративна етика	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.05. Професія на та корпоративна етика. 2022 (1).pdf</i>	emdd7JHiZoYsaHSb+hmRiEwBlhXW3ZjETOH8Nu9mF58=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Фліпчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet

				для забезпечення дистанційного навчання
Асистентська практика	практика	<i>РП ОК.06 . Асистентська практика. 2022.pdf</i>	+EeLXKRuMODhdv09t68brTRUpENhIiUDfdiMSWosu4=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Флінчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Виробнича практика	практика	<i>РП ОК.07. Виробнича практика. 2022.pdf</i>	l6hoJaPoVOQSuDMX4AfDHZoto/bUYmGOIeC39O53WuY=	Відповідно до умов проходження практики
Методика викладання психології у закладах вищої освіти	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.11. Методика викладання психології у закладах вищої освіти 2022.pdf</i>	dI+vegA1fVmvrGMzCOhN2LoWPOCrh5a fiVohZdAIDjw=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Флінчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.12. Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія 2022.pdf</i>	BG5E6xpLMnfQgTDqHm/f6bNsrPTA9fTVrXlOZyBJ7ow=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Флінчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Організація діяльності психологічної служби	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.13. Організація діяльності психологічної служби 2022 (1).pdf</i>	UScVLmpEi8F3xGj7WhmBewyOnP7b7MnJCbDGB1eGJXc=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Флінчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Психологія сім'ї та сексуальності	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.14. Психологія сім'ї та сексуальності 2022.pdf</i>	sB7gvwNPNV31QUciIUUiapze8zValWXksXRWwi7B/20=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Флінчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Psychology and pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої	навчальна дисципліна	<i>РП ОК.09. Psychology and Pedagogy of high school. 2022.pdf</i>	uhoAMbGSLNHfza5pTfr7UIxPrd5B44vnu2bzfDJj2c=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор

школи				"EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Флінчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання
Secondary school psychology and pedagogical skill	навчальна дисципліна	ПП ОК.10.Secondary school psychology and pedagogical skill 2022.pdf	23dGGgGWHVz+pEs VUwlJRVp7ETOJTh DsZ+kV2QvXr54=	Комп'ютер DELUX GJC-00120; Екран моторизований «ОПТОМА»; Мультимедійний проектор «ОПТОМА»; Проектор "EPSON" EH-TW650; Дошка UKRBOARDS; Флінчарт маркерний «Side». Введено в експлуатацію у 2022 році. <a href="http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3">http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3</a> Платформи Zoom, Google Meet для забезпечення дистанційного навчання

\* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

**Таблиця 2.** Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
108470	Булатевич Наталія Миколаївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет психології	Диплом магістра, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, рік закінчення: 2001, спеціальність: 040101 Психологія, Диплом кандидата наук ДК 028417, виданий 13.04.2005, Атестат доцента АД 001032, виданий 05.07.2018	16	Напрями сучасної психотерапії. Психотерапія за методом В.Оклендер	Автор 57 наукових публікацій. Серед яких: 1. Булатевич Н.М. Організація діяльності психологічної служби. Суми: СумДПУ, 2015. 445с. 2. Психодіагностика розвитку особистості в умовах сімейної соціалізації. Наук.-метод. посібник за ред. О.І.Власової, Н.М.Булатевич, В.Є.Луньова. Ontario: Accent Graphics Communication & Publishing (Canada). 2020. 323 с. 3. Булатевич Н. М. Пентаграма Гінгера та її застосування в практичній діяльності дитячого психолога. Психологія і особистість. 2017. №1 (11). С.73-81. 4. Булатевич Н.М. Чинники адаптації дитини до дитячого дошкільного закладу Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації. 2013. №2. С. 321-324 5. Яблонська Т.М., Булатевич Н. М. Етичні виміри

						<p>діяльності психолога в практиці психологічного консультування. Психологічний часопис: збірник наукових праць. 2018. № 5. С.237-251</p> <p>4. Булатевич Н.М. Мотиваційний компонент готовності до школи: визначення та діагностика. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка. 2013. Том 11. Вип.7. Частина 1. С. 5. Yablonska T., Bulatevych N., Maksymchuk D. The features of adolescents' perceptions about parenthood. Socialization &amp; Human Development: International Scientific Journal. Vol. 2. №1. 2020. Is. 2. P.134-142</p> <p>6. Яблонська Т.М., Булатевич Н.М., Мамбетова А.А. Образи ідеальних батьків як складова уявлень про батьківство в юнацькому віці: етнопсихологічні особливості. Теорія і практика сучасної психології. Т.2, №6. 2019 С.142 – 147</p>
144294	Запека Яна Григорівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет психології	<p>Диплом магістра, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, рік закінчення: 2008, спеціальність: 040101 Психологія, Диплом кандидата наук ДК 004236, виданий 29.03.2012, Атестат доцента АД 006541, виданий 09.02.2021</p>	8	<p>Secondary school psychology and pedagogical skill</p> <p>Серед яких:  1. Запека Я.Г., Дембицька Н. М. Методичні рекомендації для проходження виробничої практики студентів освітнього рівня «Бакалавр» у закладах загальної середньої освіти. –К. 2020. 26с.  2. Економічна психологія : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. - Навчально-методична розробка. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Факультет психології. К.: 2020. 40 с.  3. Запека Я.Г., Кузнєцова О.О. Особливості ціннісних профілів студентів з різними мотиваційними установками. Науковий журнал "Габітус". К.: ВД "Гельветика", 2020. Вип.12. Том 2. С.127-</p>

						<p>132</p> <p>4. Запека Я.Г., Su Fey, Sirocha L. Peculiarities of the related type of motivation and academic success of students: cross-cultural aspect. Socialization &amp; Human Development: International Scientific Journal. Szczecin, Kyiv, 2020. Vol. 1 No. 1. P.143-152</p> <p>5. Запека Я.Г. Емпіричне дослідження життєстійкості студентів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Х.: ВД "Гельветика", 2019. Серія: Психологічні науки Вип. 4. С.87-93</p> <p>6. Запека Я.Г., Кузнєцова О.О. English Academic Writing: Research Projects in the Format of Essays and Annotations. Textbook. K.: Publishing Lira-K, 2021. – 144 p.</p> <p>7. Запека Я.Г., Рябчич Я.Є. Психологія вищої школи: методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. - Навчально-методична розробка. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Факультет психології. К.: 2020. 35 с.</p> <p>8. Запека Я.Г., Власова О.І., Семиченко В.А., Пашенко С.Ю. Психологія вищої школи: підручник . К.: ВПЦ «Київський університет». – 2015. 405 с.</p>
192842	Рябчич Ярослав Євгенович	асистент, Основне місце роботи	Факультет психології	<p>Диплом спеціаліста, Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна", рік закінчення: 2009, спеціальність: 040101 Психологія, Диплом кандидата наук ДК 018291, виданий 21.11.2013</p>	8	<p>Psychology and pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої школи</p> <p>Автор понад 20 наукових видань. Серед яких:  1. Riabchych. Child-parental relationship as a factor of suicidal behavior formation in adolescents // Scientific enquiry in the contemporary world: theoretical basics and innovative approach. CA, USA, B&amp;M Publishing, 2014. P. 87–90.  2. Riabchych I, Trofimov A, Bondar I, Trofimova D, Miliutina K, (2017) Organizational commitment factors: role of employee work engagement. Revista ESPACIOS 38 (24): 1-18.</p>

							<p>3. Рябчич Я., Шістко Л.О., Примаченко С.О. Психологічні особливості емпатійної взаємодії осіб у юнацькому віці. Міжнародний науковий журнал Науковий огляд., 2019 № 9 (62). – 148 с. – С. 123-142.</p> <p>4. Riabchych I, Shistko L., Prokopovych Y. Empathic interaction of adolescents: psychological and correlates. Socialization &amp; Human Development: International Scientific Journal. Volume 2. No1 2020 / Kyiv Taras Shevchenko National University, University of Szczecin (Poland), Ukrainian Association of Educational and Developmental Psychology (Ukraine) - Szczecin, Kyi v, 2020. – С. 96-106.</p> <p>5. Riabchych I, Kapkan M. The social and psychological factors of youth's suicidal behaviour. Psychological journal, Volume 1 Issue 1 (45) / 2021. – Р. 9-19.</p> <p>6. Рябчич Я., Запека Я. Психологія обдарованості. Психологія обдарованості. – Методологічні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. – Навчально-методична розробка. / Уклад. Я.Є. Рябчич. – К. : «ЦП «КОМПРИНТ», 2018 – 28 с.</p>
168743	Пащенко Світлана Юрївна	заступник декана з наукової та міжнародної роботи, Основне місце роботи	Факультет психології	Диплом кандидата наук ДК 009686, виданий 14.03.2001, Атестат доцента о2ДЦ 002363, виданий 21.10.2004	28	Методика викладання психології у закладах вищої освіти	<p>1. Soft Skills: Academic Guide / Teaching Materials (2015). Developers: Kalytchak, R., Kharlamova, G., Klimenkova, O., Lutsenko, O., Paschenko, S., Pavlenko, V., Senyk, O. Publisher : Shoo Fly Publishing, 317. (United Kingdom, Northumbria University)</p> <p>2. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.</p> <p>3. Paschenko, S., Moskalenko, A., Paschenko, K. Socialization of the University Students</p>

						through the Peer-to-Peer Technology. Організаційна психологія. Економічна психологія : Науковий журнал. – К. : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2018. № 1(12). С. 99-107. 4. Miliutina, K., Trofimov, A., Paschenko, S., Vakulenko, O., Romanova, I., Rohal, N. The Use of Projective Methods in Working with Staff. Astra Salvensis, 2018, 6(1), 495-504.	
55068	Власова Олена Іванівна	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет психології	Диплом доктора наук ДД 005439, виданий 09.11.2006, Диплом кандидата наук КД 011797, виданий 24.10.1989, Атестат доцента ДЦ 001486, виданий 22.04.1999, Атестат професора 12ІР 006364, виданий 20.01.2011	29	Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	<p>Автор 222 наукових публікацій. Серед яких:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Власова О.І. Психологія розвитку соціальних здібностей особистості в онтогенезі (повний онтогенез) Наукова монографія. – Канада. Гамільтон. 2016, 2019 377с.</li> <li>2. Власова О. І. та ін. Модифікація стандарти- зація та адаптація анкети негативного дитячого досвіду (ace) / Н. В. Родіна, Ю. О. Целікова, Л. К. Ворнікова, Ю. О. Тихоненко // Офтальмол. журн. — 2022. — № 1. — С. 63-72. -(Scopus) <a href="http://doi.org/10.31288/oftalmolzh202216372">http://doi.org/10.31288/oftalmolzh202216372</a></li> <li>3. Vlasova Olena &amp; ect. Psychological and Pedagogical Support for the Quality of Life of Persons with Disabilities / International Journal of Health Sciences Available online at <a href="http://www.sciencescholar.us">www.sciencescholar.us</a> Vol. 6 No. 2, August 2022, pages: 1108-1122 e-ISSN: 2550-696X, p-<a href="https://doi.org/10.53730/ijhs.v6n2.11330">https://doi.org/10.53730/ijhs.v6n2.11330</a> 1108</li> <li>4. Власова О. та ін., Психологія соціального буття Густава Шпета (до 140-річчя з дня народження та 185 – річчя заснування КНУТШ). Заг. ред. Власова О., Луньова В. - Hamilton: Accent Graphics Communications &amp; Publishing(Canada), 2020. 303с.</li> <li>5. Vlasova O. Methodological issues of</li> </ol>



						<p>developmental psychology in historical heritage of the professors from classical universities of Ukraine / International journal of education &amp; development". – Hamilton, ON AGC &amp; Publishing 2017 Vol 1, (1) pp.20-24</p> <p>6. Vlasova O. The Questions of Methodology and Methods of Psychological Studying in Scientific-Psychological G.I. Chelpanov's Heritage. / Collective scientific monograph Innovations in Science: The Challenges of Our Time. (Edited by inthey Dei, M., Rudenko, O., Tsekhmister, Ya. &amp; Lunov, V.). - Hamilton: Accent Graphics Communications &amp; Publishing, (2018). p. 170-186.</p> <p>7. Психодіагностика розвитку особистості в умовах сімейної соціалізації. Наук.-метод. посібник за ред. Власової О.І., Булатевич Н.М., Луньова В.Є. Ontario: Accent Graphics Communication &amp; Publishing (Canada). 2020. 323 с.</p> <p>8. Власова О.І., Запека Я.Г., Семиченко В.А., Пащенко С.Ю. Психологія вищої школи: підручник . К.: ВПЦ «Київський університет». – 2015. 405 с.</p> <p>9. Власова О.І. Методика викладання психології Підручник із гриформ МОН. - К.: Геопринт. 2013. 370с.</p> <p>10. Власова О.І., Тарасенко Л.Г. Методичні рекомендації щодо виконання магістерської роботи: для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 053 "Психологія" - К.: УСЗ. 2017. 30 с.</p>	
357684	Яблонська Тетяна Миколаївна	доцент, Сумісництво	Факультет психології	Диплом спеціаліста, Вінницький державний педагогічний інститут ім. М. Островського, рік закінчення: 1989, спеціальність: , Диплом спеціаліста,	7	Напрями сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї	<p>Автор понад 150 наукових публікацій, серед яких:</p> <p>1. Tetiana Yablonska. Family Factors of Person's Identity Development during Adolescence and Early Adulthood / Social Welfare. Interdisciplinary Approach, 2013.</p>

Вінницький державний педагогічний інститут ім. М. Островського, рік закінчення: 1992, спеціальність: , Диплом доктора наук ДД 003970, виданий 22.12.2014, Диплом кандидата наук ДК 008883, виданий 13.12.2000, Атестат професора АП 001121, виданий 20.06.2019

№3(2). P.30-40. (Web of Science)  
2. Yablonska T., Melnychuk T. Psychological Support For Families During Crises (as exemplified by families members of Ukrainian war veterans) Current Problems of Psychiatriy. De Gruyter, 2017. Vol.18: issue 2: 87-94. <https://doi.org/10.1515/cpp-2017-0007>  
3. Yablonska T., Bulatevych N. Ethical principles of psychologists' activities represented in the ethical code and views of psychologists and clients. Psychoprevention studies. Published by: Natanaelum Association Institute for Psychoprevention and Psychotherapy. Lublin, 2017. – №3. – 48 p. – p.33-44.  
4. Бурлачук Л.Ф., Шебанова В.І., Яблонська Т.М., Сімейна психотерапія і сімейне консультування у реабілітації дітей, які зазнали насильства // Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості: кол. монографія /відповід. ред. Н.І.Тавровецька. – Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський ВС., 2019. – 354. – С.87-110.  
5. Шебанова В.І., Яблонська Т.М. Вплив проб лемної харчової поведінки на трансформації внутрішньої картини життєдіяльності // Соціальна ідентичність особистості в модернових умовах: кол. моногр. / за наук. ред. проф. Аршава І.Ф.. – Дніпро : Видавець Біла К.О., 2018. – 307 с. – С.257-289.  
6. Julia Gorbaniuk, Oksana Sergieienkova, Tetiana Yablonska. Peculiarities of personal self-improvement in early and late adolescence. Social welfare: interdisciplinary approach. Vol 2, NO 8 (2018), 8-19. (Web of Science)  
7. Shebanova, V., & Yablonska T. (2019). Нікнейм як засіб

мовної самопрезентації в Інтернеті осіб з порушеннями харчової поведінки. - PSYCHOLINGUISTICS, 25(1). (Web of Science)

8. Piesha I., Yablonska T. Development of the State Family Policy, Oriented on a Well-functioning Family. Roczniki Teologiczne. Nauki o Rodzinie. №66, zeszyt 10, 2019, p. 61-76.

9. Яблонська Т.М., Булатевич Н.М., Мамбетова А.А. Образи ідеальних батьків як складова частина уявлень про батьківство в юнацькому віці: етнопсихологічні особливості // Теорія і практика сучасної психології: зб. наук. праць. 2019. – №6, Т.2. – С.142-147. <http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/index.php/archiv?id=1780>

10. Шебанова В., Яблонська Т. Біографічний метод у дослідженні проблем харчової поведінки // Психологія особистості. – 2019. – №1(10). – С. 215-226. DOI:10.2478/cpp-2019-0021

11. Shebanova V., <https://content.sciendo.com/view/journals/cpp/ahead-of-print/article-10.2478-cpp-2019-0021/article-10.2478-cpp-2019-0021.xml> - affiliation0

Yablonska T. The influence of the family on the formation of eating and weight disorders. Current Problems of Psychiatry, 2019, 20(4). <https://doi.org/10.2478/cpp-2019-0021>

12. Yablonska T., Bulatevych N., Maksymchuk D. The features of adolescents' perception about parenthood // Socialization & Human Development: International Scientific Journal. Volume 2. No1 2020 / Kyiv Taras Shevchenko National University, University of Szczecin (Poland), Ukrainian Association of Educational and Developmental Psychology (Ukraine) - Szczecin, Kyiv, 2020. P. 134-142. <https://doi.org/00.000>

						00/SHDISJ-00-0.0-0000 13. Tetiana Yablonska, Oksana Artyukh, Julia Gorbaniuk. Family Values of Contemporary Ukrainian Youth in Across-Cultural Context. Roczniki Teologiczne. Nauki o Rodzinie. Tom LXVII, zeszyt 10 – 2020. P.159-174. DOI: <a href="https://doi.org/10.18290/rt206710-11">https://doi.org/10.18290/rt206710-11</a>	
358992	Дембицька Наталія Миколаївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет психології	Диплом кандидата наук ДК 024070, виданий 09.06.2004	6	Психологія сім'ї та сексуальності	Автор понад 120 наукових публікацій. Серед яких: 1. Дембицька Н.М. Психологія економічної соціалізації школярів. К.: Видавець Позднішев. 2020. 386 с. 2. Дембицька Н. М., Новосядла О.М. Теоретико-методологічні підходи до вивчення економічної соціалізації дитини в малозабезпеченій сім'ї. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том 1. Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія Вип. 44. К.: ТОВ Видавництво «ЛОГОС». 2016. С. 25-31 3. Дембицька Н. М. Сучасні тенденції в становленні економічної культури школярів. Psychological Journal. 2019. Vol. 5. Issue 7. P. 115- 128. DOI: <a href="https://doi.org/10.31108/1.2019.5.7.8">https://doi.org/10.31108/1.2019.5.7.8</a> 4. Дембицька Н.М. Мотивуючі практики для батьків як агентів економічної соціалізації школярів. 2017. № 4 (11). С. 22-28. 5. Dembytska N., Vlasova O., Kornienko O. Psychological support of children's privacy development in preschool age. Current Problems of Psychiatry. 2019. 20 (4). P. 318-327. URL: <a href="http://www.cppsy.ch.umlub.pl/issues/vol20/no4/a09/">http://www.cppsy.ch.umlub.pl/issues/vol20/no4/a09/</a> 6. Дембицька Н.М. Ігрові практики у

профілактиці депривації права дитини на особисту власність. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том VI: Психологія обдарованості. Випуск 16. 2019. С. 103-109.

4. Дембицька Н. М. Особливості суб'єкт-об'єктних орієнтацій студентської молоді у відносинах власності. Проблеми сучасної психології: зб. наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Вип. 14. 2011. С. 195-204.

5. Дембицька Н.М. Концепція соціально-психологічного забезпечення економічної соціалізації молоді. Соціально-психологічне забезпечення економічної соціалізації молоді: монографія / за ред. Н.М. Дембицької. Київ : Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2018. С.28-36.  
URL:<http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712474>

6. Дембицька Н.М. Наставництво як соціалізуюча практика. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том 1. Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія 2018. Вип. 48. С.14-19

7. Дембицька Н.М. Психологічні засади становлення суб'єктності студентів у відносинах власності. Психологія. Педагогіка. Соціальна робота: Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2012. № 5. С. 7-10.

8. Дембицька Н.М. Психосемантична

модель відносин власності в економічній свідомості студентів. Проблеми загальної та педагогічної психології : збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. 2012. Т. XIV. част.3. С. 80-87

9. Дембицька Н.М. Креативні практики для дорослих як агентів соціалізації дитини. Ціннісна взаємодія обдарованої особистості в освітньому просторі: тези доповідей ІХ наук.-практ. семінару., 24 жовт. 2019 р. К.: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2019. С. 24

10. Дембицька Н.М. Структурно-функціональна модель соціально-психологічного забезпечення економічної соціалізації молоді. Соціально-психологічне забезпечення економічної соціалізації молоді: монографія / за ред. Н.М. Дембицької. Київ : Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2018. С.36-43. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712474>

11. Дембицька Н.М. Наставництво як соціалізуюча практика. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том 1. Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія 2018. Вип. 48. С.14-19.

12. Економічна психологія : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. - Навчально-методична розробка. / Уклад. Н. М. Дембицька, Я. Г. Запека; Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Факультет психології. К.: 2020. 40 с.

13. Дембицька Н.М. Креативні практики

							для дорослих як агентів соціалізації дитини. Ціннісна взаємодія обдарованої особистості в освітньому просторі: тези доповідей ІХ наук.-практ. семінару., 24 жовт. 2019 р. К.: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2019. С. 24.
55131	Прокопович Євгеній Михайлович	Доцент, Основне місце роботи	Факультет психології	Диплом кандидата наук ДК 008547, виданий 08.11.2000, Аттестат доцента 02ДЦ 014419, виданий 16.06.2005	24	Диференціальна психологія розвитку та дитяча пато-психологія	Автор понад 60 наукових публікацій. Серед яких: 1. Прокопович Є. М. Психічне благополуччя та детермінація схильності підлітків до девіантної поведінки (сучасний український досвід) / Є. М. Прокопович, Т. М. Траверсе, Е. В. Крайніков // Врacheбное дело. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції з питань охорони психічного здоров'я «Психічне здоров'я»: глобальні виклики ХХІ ст.». — К., № 7(1144), 2017. — С. 272–274. 2. Прокопович Є.М. та ін. Особливості вияву девіантної поведінки в підлітковому віці/Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Психологія. — № 2(9), 2018. — 96 с. — С. 27–30. 3. Прокопович Є.М. та ін. Психологічні особливості емпатійної взаємодії осіб у юнацькому віці Scientific Review. — № 9(62), 2019. 20/6. 4. Прокопович Є.М., Крайніков Е.В., Баланюк А.Ф. Психологія адиктивної поведінки Навчальний посібник. Психологія адиктивної поведінки (навчальний посібник). Київ: ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ». 2020. 128с.
168743	Пашенко Світлана Юрївна	заступник декана з наукової та міжнародної роботи, Основне місце роботи	Факультет психології	Диплом кандидата наук ДК 009686, виданий 14.03.2001, Аттестат доцента 02ДЦ 002363, виданий 21.10.2004	28	Psychological training technologies /Технології психологічного тренінгу	Автор понад 100 наукових публікацій, серед яких: 1. Пашенко С. Ю. Тренінг з розвитку лідерства : Модуль 1. Тренінг для державних службовців І-ІІ категорії посад державних органів

						<p>влади за Програмою розвитку лідерства-2015. К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. 27 с.</p> <p>2. Пащенко С. Ю. Програма тренінгу «Ефективність лідера» для державних службовців І-ІІ категорій посад державних органів влади. К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. 16 с.</p> <p>3. Пащенко С. Ю., Сербін О. О., Стоян С. П., Трофімов А. Ю., Лукін Д. В. Креативне лідерство [Creative Leadership]: навч. посіб.; за ред. М. В. Ситницького. Київ : Національний центр розвитку креативного підприємництва КНУ ім. Т. Шевченка, Видавництво Ліра-К, 2020. 100 с.</p> <p>4. Soft Skills: Academic Guide / Teaching Materials (2015). Developers: Kalytchak, R., Kharlamova, G., Klimenkova, O., Lutsenko, O., Paschenko, S., Pavlenko, V., Senyk, O. Publisher : Shoo Fly Publishing, 317. (United Kingdom, Northumbria University)</p> <p>5. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.</p> <p>6. Paschenko, S., Moskalenko, A., Paschenko, K. Socialization of the University Students through the Peer-to-Peer Technology. Організаційна психологія. Економічна психологія : Науковий журнал. – К. : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2018. № 1(12). С. 99-107.</p> <p>7. Miliutina, K., Trofimov, A., Paschenko, S., Vakulenko, O., Romanova, I., Rohal, N. The Use of Projective Methods in Working with Staff. Astra Salvensis, 2018, 6(1), 495-504.</p>	
29946	Москаленко Алла	заступник декана з	Факультет психології	Диплом кандидата наук	28	Професійна та корпоративна	Автор понад 125 наукових публікацій.



	Миколаївна	навчальної та виховної роботи, Основне місце роботи		ДК 013874, виданий 13.03.2002, Аттестат доцента ДЦ 008480, виданий 23.10.2003		етика	Серед яких: 1. Formation of ethical competence of future specialists in the process of teaching compulsory disciplines in a higher education institution / Oksana Asadchykh, Alla Moskalenko, Iryna Kindras, Tetiana Pereloma, Liubov Poinar. - AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. - 2021. С.116-119. 2. Moskalenko A. The concept of professional ethics development as a condition of mastering value and ethic culture of personality (Концепція) // Szkola – Zawod – Praca : Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Bydgoszcz, 2015 – С. 44–55. (Czasopismo znajduje sie na liscie Ministerstwa Nauki s Szkolnictwa Wyzszego w Polsce – pozycja 1877 – I F – 6 punktow). 3. Москаленко А. М. Концепція формування професійної етики як умова оволодіння ціннісно-етичною культурою // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. пр. – Київ, 2014. – Вип. 22. – С. 185–193. 4. Москаленко А. М. Формування професійної етики як умова оволодіння ціннісно-етичною культурою особистості // Проблеми емпіричних досліджень у психології, 6–7 груд. 2012 р., м. Київ : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. : І. В. Данилюка, І. В. Ващенко. – Київ : ОВС, 2012. – С. 91–94. 5. Moskalenko A. Logiczno-filozoficzna i psychologiczna analiza dotyczaca problemu etyki zawodowej // Aktywnosc edukacyjna – aktywnosc w zawodzie / pod redakeja naukowa J. Piekarskiego, L. Tomaszewskiej, M. Szymanskiej, M. Kaminskiej. – Plock, 2012. – P. 141–147.
8825	Крайніков	доцент,	Факультет	Диплом	20	Психологія	Автор 40 наукових

	Едуард Владиславович	Основне місце роботи	психології	кандидата наук ДК 007044, виданий 27.06.2000, Атестат доцента АД 004098, виданий 15.12.2005	сім'ї та сексуальності	публікацій, серед них за темами навчальних дисциплін: 1. Крайніков Е. В. Особливості вияву девіантної поведінки в підлітковому віці / Е. Крайніков, Є. Прокопович, Ю. Землякова, С. Примаченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Психологія. — № 2(9), 2018. — 96 с. — С. 27–30. 2. Крайніков Е. В. Геронтопсихологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / Е. Крайніков. — Київ : Видавництво Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2018. — 232 с. 3. Крайніков Е. В. Психічне благополуччя та детермінація схильності підлітків до девіантної поведінки (сучасний український досвід) / Є. Прокопович, Т. Траверсе, Е. Крайніков // Врачебное дело. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції з питань охорони психічного здоров'я «Психічне здоров'я: глобальні виклики ХХІ ст.». — К., № 7(1144), 2017. — С. 272–274. 4. Крайніков Е.В. Особливості образу власного тіла у жінок з різними типами ранньої прихильності / Е. Крайніков, Є. Прокопович, Н. Трутенко // Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. — Том. ІХ: Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія. — Випуск 9. — К. : Талком, 2016. — 620 с. — С. 326–334. 5. Крайніков Е. В. Особливості ресоціалізації та реабілітації осіб, хворих на психічні розлади / Т. Ревука, Е. Крайніков, Є. Прокопович // Вісник Київського
--	----------------------	----------------------	------------	---	---------------------------	--

						<p>національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Психологія. Педагогіка. Соціальна робота. — № 7. — К., 2014. — С. 51–54.</p> <p>6. Крайніков Е. В. Переживання загрози зриву першої вагітності жінками різних вікових груп / О. Боровик, Е. Крайніков // Теоретичні і прикладні проблеми психології : збірник наукових праць. — № 2(34). — Луганськ : Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2014. — 406 с. — С. 58–67.</p> <p>7. Крайніков Е. В. Старість: вік компенсацій проти віку дефіцитів / Е. Крайніков // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Психологія. — № 1(1). — К., 2014. — 102 с. — С. 45–49.</p> <p>8. Крайніков Е. В. Геронтологія: словник-довідник / Е. Крайніков. — К. : Видавець Паливода А.В., 2010. — 352 с.</p> <p>9. Крайніков Е. В. Психологія розвитку: Словник-довідник / Е. Крайніков. — К. : Арістей. — 2004. — 262 с.</p> <p>10. Kraunikov E. Ethical Problems in Medicine: The Situation in Ukraine / Burlatchuk L., Kraunikov E., Smovzh S. // Abstracts of III International GABEK-Symposium. — Innsbruck: 2000. — P. 5.</p>	
50050	Єфіменко Віталій Віталійович	доцент, Основне місце роботи	Філософський факультет	Диплом кандидата наук ФС 004693, виданий 15.02.1982, Атестат доцента ДЦ 003609, виданий 06.05.1996	37	Професійна та корпоративна етика	<p>Автор більше 50 наукових публікацій. Серед яких:</p> <p>1. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Професійна етика» для студентів 2 курсу юридичного факультету (співавтор Подолян Г.П.). К.: 2011. — 18с.</p> <p>2. Прикладна етика. Навч. посіб./ за наук. ред. Панченко В.І. — К.: «Центр учбової літератури», 2012. — 329 с. Сс.239-290</p> <p>3. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб./ наук. ред.</p>

							V.I. Панченко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2019. – 368 с. Сс.311-365
78008	Трофімов Андрій Юрійович	доцент, Основне місце роботи	Факультет психології	Диплом кандидата наук КН 007694, виданий 24.03.1995, Атестат доцента 12/ДЦ 033624, виданий 25.01.2013	20	Організація діяльності психологічної служби	Автор 69 наукових видань. Серед яких: 1. Трофімов А.Ю., Васильчук Т.О. Соціально-психологічні чинники, які формують прихильність співробітників/ Габітус 35/2022. С. 180-184 DOI <a href="https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.35.27">https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.35.27</a> 2. Трофімов А.Ю., Сарри Л. Л., Столярова Д. О. Аналіз суб'єктивного благополуччя українців крізь призму соціального капіталу та соціально-економічних чинників / Габітус 39/2022. С. 204-211 DOI <a href="https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.39.37">https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.39.37</a> 3. Trofimov, A. (2016). Cross-cultural study of personality's spontaneity development. Science and education, 34(9), 182-187. (Web of Science) 4. Trofimov, A.; Bondar, I.; Trofimova, D.; Miliutina, K.; Riabchych, I. (2017). Organizational commitment factors: Role of employee work engagement. Espacios, 38(24), 18. (Scopus) 5. Miliutina, K.; Trofimov, A.; Paschenko, S.; Vakulenko, O.; Romanova, I.; Rohal, N. (2018). The use of projective methods in working with staff. Astra Salvensis, 6(1), 495-504. (Scopus) 6. Trofimov, A.; Miliutina, K.; Drobot, O.; Lyuta, L.; Pustovyi, S.; Karamushka, T. (2019). A study on psychological capital by a method of semantic differential. Humanities and Social Sciences Reviews, 7(5), 387-392. (Scopus) 7. Trofimov, A.; Drobot, O.; Kokarieva, A.; Maksymova, N.; Lovochkina, A.; Kozytska, I. (2019). The influence of management style and emotional intelligence on the formation of

						employees' commitment and loyalty. Humanities and Social Sciences Reviews, 7(5), 393-404. (Scopus) 8. Trofimov, A.; Matviienko, L.; Emishyants, O.; Tretiakova, Y.; Andrushchenko, T.; Kotsiuba, H. (2019). Socio-psychological factors of corporate loyalty. International Journal of Scientific and Technology Research, 8(11), 3439-3442. (Scopus)
25592	Харченко Олеся Степанівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	Диплом кандидата наук ДК 044797, виданий 13.02.2008, Атестат доцента 12/ДЦ 025053, виданий 14.04.2011	21	<p>Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності</p> <p>Автор та співавтор понад 50 наукових публікацій. Серед яких:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Харченко О.С. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / О.П.Орлюк (кер. авт. кол.), за ред. О.П.Орлюк. К.: Інтерсервіс, 2016. – 382 с.</li> <li>2. Харченко О.С. Пародії на торговельні марки: порівняльно-правовий аспект.// Підприємництво, господарство і право, 2017. - № 10 . – с. 46-51</li> <li>3. Харченко О.С. Комерційне використання пародій на торговельні марки: порівняльно-правовий аспект//Журнал східноєвропейського права. – 2017. – № 46. – с. 106-116.</li> <li>4. Харченко О.С. Невідповідність позначення публічному порядку, принципам гуманності й моралі як абсолютна підстава для відмови в наданні правової охорони.// Підприємництво, господарство і право, 2018. - № 12 . – с. 96-103</li> <li>5. Харченко О.С. Відображення у позначенні лише форми, що обумовлена необхідністю отримання технічного результату як підстава для відмови у наданні правової охорони знаку//Журнал східноєвропейського права. – 2018. – № 12. – с. 164-173.</li> <li>6. Харченко О.С. Новели щодо</li> </ol>

						сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України// Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2019. – № 6. – С. 89-99. 7. Харченко О.С. Захист прав інтелектуальної власності на митному кордон//Порівняльно-аналітичне право. – 2020. – № 1. – с. 214-217. Kharchenko, O., Kronda, O., Kryvosheyina, I., & Zerov, K. (2021). Protection of intellectual property rights on the Internet: new challenges. Amazonia Investiga, 10(41), 224-236.
--	--	--	--	--	--	---

**Таблиця 3.** Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

<b>Програмні результати навчання ОП</b>	<b>ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)</b>	<b>Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН</b>	<b>Методи навчання</b>	<b>Форми та методи оцінювання</b>
<i>ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія	лекція, семінарське та практичне заняття, самостійна робота	усні відповіді, аналітична доповідь, іспит
<i>ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати аргументовані теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, сім'ї, освітньої системи.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія	лекція, семінарське та практичне заняття, самостійна робота	усні відповіді, аналітична доповідь
<i>ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Диференціальна психологія розвитку та дитяча патопсихологія	лекція, семінарське та практичне заняття, самостійна робота	усні відповіді, аналітична доповідь

різних джерел, в т.ч. з використанням сучасних інформаційно – комунікаційних технологій				
<i>ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у письмій та усній формах, брати участь у фахових дискусіях</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методика викладання психології у закладах вищої освіти	лекція, практичне заняття	опитування, практичне завдання
<i>ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методика викладання психології у закладах вищої освіти	лекція, практичне заняття	авторська програма психологічного тренінгу для дітей/підлітків та/або сімей
<i>ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методика викладання психології у закладах вищої освіти	лекція, практичне заняття	опитування, практичне завдання, авторська робоча програма психологічної дисципліни
<i>ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т.ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методика викладання психології у закладах вищої освіти	лекція, практичне заняття	опитування, практичне завдання, авторська робоча програма психологічної дисципліни
<i>ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідно до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критерієм адекватності</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Secondary school psychology and pedagogical skill	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, іспит
<i>ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у письмій та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Secondary school psychology and pedagogical skill	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань, доповідь, презентація
<i>ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Secondary school psychology and pedagogical skill	лекція, семінарське заняття, практичні завдання, обговорення дискусійних питань	тест, опитування виконання практичних завдань, іспит

зворотній зв'язок, оцінювати якість.				
<i>ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Диференціальна психологія розвитку та дитяча психологія	лекція, семінарське та практичне заняття, самостійна робота	усні відповіді, аналітична доповідь, іспит
<i>ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Secondary school psychology and pedagogical skill	ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість	тест, опитування виконання практичних завдань, іспит
<i>ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати аргументовані теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, сім'ї, освітньої системи</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методика викладання психології у закладах вищої освіти	лекція, практичне заняття	практичне завдання, кейс, авторська робоча програма психологічної дисципліни
<i>ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організації</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Організація діяльності психологіч-ної служби	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, залік
<i>ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychology and pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої школи	лекція, семінарське заняття, практичні завдання, обговорення дискусійних питань	тест, опитування виконання практичних завдань, іспит
<i>ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Організація діяльності психологіч-ної служби	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, залік
<i>ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Організація діяльності психологіч-ної служби	практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна
<i>ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Організація діяльності психологіч-ної служби	лекція, семінарське та практичне заняття, самостійна робота	усні відповіді, аналітична доповідь



звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.				
<i>ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідно до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критерієм адекватності</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Організація діяльності психологічної служби	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, іспит
<i>ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Психологія сім'ї та сексуальності	лекція, практичне заняття, самостійна робота, іспит	усні відповіді, тестові завдання, практичні завдання
<i>ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Психологія сім'ї та сексуальності	лекція, практичне заняття, самостійна робота, іспит	усні відповіді, тестові завдання, практичні завдання
<i>ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Психологія сім'ї та сексуальності	лекція, практичне заняття	авторська програма психологічного тренінгу для дітей/підлітків та/або сімей
<i>ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Психологія сім'ї та сексуальності	лекція, практичне заняття, самостійна робота, іспит	усні відповіді, тестові завдання, практичні завдання
<i>ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т. ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychology and pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої школи	лекція, семінарське заняття, практичні завдання, обговорення дискусійних питань	тест, опитування виконання практичних завдань, іспит
<i>ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</i>	<input type="checkbox"/>	Psychology and pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої школи	ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.	тест, опитування виконання практичних завдань, іспит
<i>ПРН 5. Розробляти</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychology and	лекція, семінарське заняття,	тест, опитування виконання

<i>та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість</i>		pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої школи	практичні завдання, обговорення дискусійних питань	практичних завдань, іспит
<i>ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т. ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Secondary school psychology and pedagogical skill	лекція, семінарське заняття, практичні завдання, обговорення дискусійних питань	тест, опитування виконання практичних завдань, іспит
<i>ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у письмій та усній формах, брати участь у фахових дискусіях</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychology and pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої школи	навчальні та виробничі практики, самостійна робота, підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра, консультації з науковим керівником	захист кваліфікаційної роботи, презентація доповіді, підсумкова атестація
<i>ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідно до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критерієм адекватності</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychology and pedagogy of high school / Психологія і педагогіка вищої школи	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, іспит
<i>ПРН5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Організація діяльності психологічної служби	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, залік
<i>ПРН1. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Виробнича практика	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань
<i>ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати аргументовані теоретичні висновки, робити психологічний</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Асистентська практика	самонавчання, консультації з викладачами, самостійна робота на основі програмних завдань	письмовий звіт, диференційований залік захист звіту з практики

<i>прогноз щодо розвитку особистості, сім'ї, освітньої системи</i>				
<i>ПРН 2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Виробнича практика	виробничі практики, консультації з викладачами, самостійна виробничі практики	письмовий звіт, диференційований залік захист звіту з практики
<i>ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т.ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань
<i>ПРН 2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань, презентація
<i>ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних завдань, доповідь, презентація
<i>ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у фахових дискусіях</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Виробнича практика	виробничі практики	письмовий звіт
<i>ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опором на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</i>	<input type="checkbox"/>	Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних завдань, доповідь, презентація
<i>ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань
<i>ПРН 1.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Напрями сучасної	лекція, практичні заняття,	робота над кейсом, усні

<i>Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т.ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</i>		психотерапії. Психотерапія за методом В.Оклендер	самостійна робота	відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, іспит
<i>ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, сім'ї, освітньої системи</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Напрями сучасної психотерапії. Психотерапія за методом В.Оклендер	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, іспит
<i>ПР 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Напрями сучасної психотерапії. Психотерапія за методом В.Оклендер	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, іспит
<i>ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідно до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критерієм адекватності</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Напрями сучасної психотерапії. Психотерапія за методом В.Оклендер	лекція, практичні заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, презентація реферату, іспит
<i>ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т.ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Напрями сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї	лекція, практичне заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, іспит
<i>ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Напрями сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї	лекція, практичне заняття, самостійно робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, іспит
<i>ПР 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Напрями сучасної системної та позитивної психотерапії сім'ї	лекція, практичне заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота, іспит
<i>ПРН 1.</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychological training	лекція, практичне заняття	авторська програма

Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т. ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій		technologies /Технології психологічного тренінгу		психологічного тренінгу для дітей/підлітків та/або сімей, практичне завдання, кейс, опитування, практичне завдання
ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	<input checked="" type="checkbox"/>	Методологія прикладних досліджень з основами інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань, доповідь, презентація
ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychological training technologies /Технології психологічного тренінгу	лекція, практичне заняття	практичне завдання, кейс, авторська програма психологічного тренінгу для дітей/підлітків та/або сімей
ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychological training technologies /Технології психологічного тренінгу	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань, презентація
ПР 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість	<input checked="" type="checkbox"/>	Асистентська практика	консультації з викладачами, самостійна робота на основі програмних завдань	письмовий звіт, диференційований залік захист звіту з практики
ПР 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість	<input checked="" type="checkbox"/>	Асистентська практика	консультації з викладачами, самостійна робота на основі програмних завдань	письмовий звіт, диференційований залік захист звіту з практики
ПР 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів	<input checked="" type="checkbox"/>	Асистентська практика	консультації з викладачами, самостійна робота на основі програмних завдань	письмовий звіт, диференційований залік захист звіту з практики
ПРН 8. Оцінювати	<input type="checkbox"/>	Професійна та	лекція, семінарське заняття,	оцінювання виступів,

ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації		корпоратив на етика	самостійна робота	презентацій дискусія, практичне науково-дослідницьке, творче завдання, контрольна робота
ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	<input checked="" type="checkbox"/>	Професійна та корпоратив на етика	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	оцінювання виступів, презентацій дискусія, практичне науково-дослідницьке, творче завдання, контрольна робота
ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychological training technologies /Технології психологічного тренінгу	практичне заняття	опитування. практичне завдання, практичне завдання, кейс
ПРН 5. Розробляти та реалізовувати програми психологічних інтервенцій (консультування, психологічна корекція, психотерапія, тренінг), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.	<input checked="" type="checkbox"/>	Професійна та корпоратив на етика	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	оцінювання виступів, презентацій дискусія, практичне науково-дослідницьке, творче завдання, контрольна робота
ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів	<input checked="" type="checkbox"/>	Професійна та корпоратив на етика	лекція, самостійна робота, семінарське заняття	усна відповідь, виконання практичних творчих завдань, презентація
ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в т. ч. з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	<input checked="" type="checkbox"/>	Професійна та корпоратив на етика	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	оцінювання виступів, презентацій дискусія, практичне науково-дослідницьке, творче завдання, контрольна робота
ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	<input checked="" type="checkbox"/>	Професійна та корпоратив на етика	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	оцінювання виступів, презентацій дискусія, практичне науково-дослідницьке, творче завдання, контрольна робота
ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychological training technologies /Технології психологічного тренінгу	лекція, практичне заняття	практичне завдання, кейс, авторська програма психологічного тренінгу для дітей/підлітків та/або сімей

кваліфікації				
<i>ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість</i>	<input checked="" type="checkbox"/>	Psychological training technologies /Технології психологічного тренінгу	лекція, практичне заняття	авторська програма психологічного тренінгу для дітей/підлітків та/або сімей